

# ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:  
Égész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.  
Egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő  
**MIKSZÁTH KÁLMÁN**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
VIII. kerület, József-körút 65. szám.  
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, december 17-én.

347. szám.

## Vihar előtt

A rossz lelkiismeret újabbán rémlátásokkal gyötri az obstrukciót. Érti az ellenzék, hogy magaviseletével régen rászolgált volna már a házszabályok szigorítására, de még az ellen is ágaskodik, hogy ellene a mai házszabályok teljes szigorát alkalmazzák. Kivált attól a sohasem alkalmazott paragrafustól tart, amely a mentelmi bizottság révén torkára tudná forrasztani minden rakoncátlanokodónak az ismételt visszaélést. És bár idáig sohasem volt róla szó, hogy ezt a paragrafust bárki is alkalmazni óhajtáná, az obstrukció rémlátása már ezzel a kivételes szakasszal gyötrődik, sőt már azt is tudni véli, hogy a kormány micsoda erőszakkal fogja a renitens ellenzékét az utolsó szálig kiszorítani a tanácssteremből. Az obstrukció egyik újságja legalább már világosan látja, hogyan helyezkednek el a parlament körül a Bánffy rendőrei, akik be nem eresztik, de le is tartóztatják a proskribált ellenzékét.

Az ember azt mondhatná ezekre a rémlátásokra, amit az egyszeri izraelita mondott a gondolatolvasónak: „a szándékomat ugyan nem találtad el, de azért hálára köteleztél a tanácsoddal!” Az obstrukció is hálát érdemelne, hogy a rémlátásaival megmutatja, mitől fél leginkább. De akármilyen szándékot imputál az ellenzék már eleve az elnöknek, csak hogy választását meggátolhassa, Perczel Dezső sem gondol arra, hogy erőszakos módon próbáljon rendet csinálni.

Megválasztása után nyilván fog majd módot találni, hogy ilyen értelemben nyilatkozzék is. Ez pedig az obstrukció előtt sem titok. Hiába akarja tehát a választás előtt meggyanusítani, a dolog egészen világos. Az ellenzék rá akarja húzni a maga taktikáját az elnökválasztásra is, hogy mint eddig minden legkisebb akciónál, most ennél is fecsérelje az időt és még csak a munka közelébe se engedje a parlamentet. De az ország előtt ezt a leplezetlen obstrukciót mégis rösteli s ezért találta ki a leendő elnök erőszakos terveinek meséjét.

Komolyan czáfolni ezeket a rémlátásokat nem való. Aki jelenségekből tud olvasni, meglátja belőlük az egyetlen igazságot, hogy az ellenzék a saját rossz lelkiismeretét szeretné csak tulkiáltani ezekkel a haragos kifakadásokkal egy elképzelt akció ellen. Mindig nyersebb és nyersebb szándékokat tol a kormány batyujába, mindig kiáltóbb és hallatlanabb szenzációkat eszel ki maga mellett s mindez csak arra való, hogy az ország még egy darabig fel ne háborodjék az obstrukció esztelen tombolásán. Csak még egy darabig. Mert azután, úgy véli az ellenzék, úgy is dűlőre kell jutnia a helyzetnek és talán az ő javára fordul. Olyan ez már, mint a hazardjátékos kétségbeesése. Már nem is a magából játszik, de nem hagy fel vele, mert ha a játékot megszakítja, nyomban kitűnnék hüflensége, holott a folytatásnál talán mégis visszanyerheti a pénzt. Az idegent is, a magát is. Tehát csak a látszatot

kell menteni egy darabig s azután vagy nevet a szerencse az ellenzékre, vagy megtörténik, amin most már az obstrukció leszerelése is keveset változtatna: beüt a krach.

Hogy szenzációs híresztelések torlódtak fel ezen a héten és meg sem történt ovációkat is a maga javára könyvelt az ellenzék, nem szabad azon csodálkozni. Az egész existenciája van most a kockán s azonfelül a hangulatot is meg kellett csinálni a tanácskozáshoz, melyek a holnapi nappal újra megindulnak. Eleinte ugyan a legegyszerűbb módra is gondoltak, a tömeges beszámolókra, amelyek elvégre leginkább volnának alkalmasak a hangulat megteremtésére, de tudja az ég, erről a módról hamarosan lemondtak. Mintha kedvezőtlen szelek fujdogálásait érezték volna az első lépésnél is. Az egész hétre sem esett sok beszámoló s csak a nagyon bátor legények merészkedtek a választóik elé. Így kényszeredett aztán az obstrukció a másik módra és sajtója ugyancsak bősz fantáziával termelte a rövidéletű szenzációkat. Másnapra összezsugorodtak ugyan mindig, de virradatig emelték az obstrukciós hangulatot és másnapra megint csak megszületett valami hasonló szenzáció.

S holnapra talán még sem lett volna elégséges a hangulat. A mai napon tehát csomóstól hajigálták a publikumba a szenzációkat. A rémlátások is mind kibújtak a nyomtatott betűkből. S ilyenformán nincsen kizárva, hogy a parlament-

## Vizi élet

Aki látásból nem ismeri a Tiszát, bizonyosan még mindig a széles, kanyargó folyónak gondolja, amelynek partján a nyári nap alkonyulatánál Petőfi megállott. Hogy terjeng a sikon, amerre akar s vízének fehér tömegei, mint ezüst csik, messze ellátszanak a határban. Pedig dehogyan. Nagy töltések vannak a partjain, valóságos várszámbe menők s áradáskor azok között oly magasan van, mint ahogy például a sima asztalon a pohárban a víz áll. Csak a töltések nem olyan átlátszók, mint a pohár fala, különben nagyon sokszor meg lehetne ijedni a víztől, amely a földszancok közé szorítva, voltaképp a házak teteje fölött folyik. Nem is volna jó, ha átlátszana, mert megijednének tőle az emberek s a töltés külső oldalának az aljában nem mernének dolgozni: hogy hátha kidől a nagy pohár fala. Mert nagyon furcsa, mikor kidől és víz alá tűnnek a tanyák, csak a kutágas teteje látszik ki, az is folyton mozog, mintha játékot üzne a folyó valamely elszabadult tündere ott alant és merítgetné belőle a vizet a jóságoknak, pedig azok ilyenkor eleget ittak már. Jártam nem egyszer így ladikkal kutágasok fölött, mondhatom, hogy annál szomorubb dolog nincsen a világon.

A két magas part között a vizen sok mindenféle ember él, bár nem annyi, amennyi élhetne. A halász volt bizonyosan a legelső, aki a vízből szerezte elő a kenyerét s utána alighanem a tutajos oláh következett, aki ma is ugyanolyan módon él, mint századok előtt. Tutaján nincs egyetlen darab vas sem, se egy szeg, se egy pánt, ott mindent csak a guzs pótól és kormánylapátja járomját is alighanem ezer évek előtt találják fel. Ez eszközzel uszik lassan lefelé a vizen, hogy annál lassabban már nem is lehet. Ha leért, a tutajt eladja s gyalog vándorol megint haza a part mentén a hegyei közé, ott újból döntögeti a fenyőt, míg lesz egy tutajra való, akkor azt galykötéssel egymáshoz köti és újból ereszkedik. A tót, aki a Vágon halad ugyanily módon lefelé a Dunára, már fölhalálta a tutajra az oldal-evezőket, hogy gyorsabban haladhasson, a hegyi oláhot azonban még nem érte utól ez a gondolat, ő csak a tutaj orrára, meg a farára tesz lapátot, hogy a parttól a lápot tisztes távolban lehessen tartani. A többi a víz dolga.

De nemcsak mindig magukat hozzák ők a tutajon, hanem például különféle seprőket, amiket otthon a gyerekek kötnek. Tavasz alkalmával pedig ültetni való fákat hoznak ma-

gukkal, miket már várnak is ilyenkor a magyarak, mert valóban nagyon alkalmas és jelesen termő meggyfákat szoktak hozni, melyek azokat a fekete színű, nagy ropogós gyümölcsöket nevelik. Szépen meg is fogamzanak itt és nem kíváncznak vissza a hegyek közé. (Már ez a föld ilyen.) Nyáron nem szállítanak a tutajon semmit, mert nincs mit, hanem ősszel már megint almát hoznak. Kicsit furcsának látszik, hogy e nagyon egyszerű hegyi emberek szállítanak az alföldre almát eladni, de úgy van. Nem azért, mintha itt nem teremne, mert van itten szépen. Hanem ami itt van, az olyan szép, hogy igen nagy ára van, azt hát inkább eladják, mert majd jönnek az oláhok az olésó almával. Az valami furcsa fajta alma. Az ize fanyar, a formája szikár és erős, mint a hegyek, amelyek termelik. Biz azt nem tekerik külön-külön papírosba, mint az ittvaló almát, sőt semmiféle gonddal rá nincsenek. Deszkából építenek valami akolformát a tutajra, nincs is teteje, abba beleöntik az almát és megindul valahonnan messze a Marosról az „áruval rakodott” óshajó. A tutaj elején is van egy oláh, a végén is egy oláh, középen pedig az alma akolban. Más nem is kell semmi az ilyen utazáshoz, mert ha megszemérik az ember, ott

nek holnap szemrevaló utcához is lesz szerencséje. Ezt az utcát természetesen nem fogja az obstrukció felvilágosítani, hogy a szenzációk már leohadtak s ha aztán az utca zajgása sorompóba találja szolítani a rendőrséget, akkor egészen jó lesz minden. Az obstrukció soha sem fogja megengedni, hogy ő hívta az utcát s az utca szolította a rendőrséget. Oh, nem. Az ellenzéki szemüveg azt fogja mutatni, hogy a kormány kirendelte a rendőrséget az ártatlan utca s a még ártatlanabb obstrukció ellen. Ez már így szokott lenni. Az obstrukció ütni akarja a kormányt, a kormány vissza akar ütni s az üttegek mindig az utca hátát érik. Ezért aztán az obstrukció felordít. Vége pedig nincsen, mert mindig előlről kezdik. De ha ennyit előre is lehet látni, legalább egy kis óvatosságot szeretnénk remélni. Hogy kitől? Az okosabbtól. Mert mindenki talán még sem fogja elveszteni a fejét . . .

### A politikai helyzet.

A holnap ismét összeülő képviselőház tanácskozásainak megkezdése előtt az összes politikai pártkörök értekezletet tartottak, amelyekben mind a képviselőház elnökségének kérdése dominált. Míg a szabadelvű pártban nagy lelkesedéssel vették tudomásul Perczel Dezsőnek mint elnöknek, Tallián Bélának és Daniel Gábornak mint alelnököknek való jelölését, addig az egész ellenzéki pártok heves ellentállásra készülnek e jelöltek megválasztása ellen. Ma ugyan még csak a függetlenségi párt fixirozta teljes határozottsággal a maga álláspontját, a nemzeti és néppárt pedig végleges határozatát csak a szabadelvű párt határozatának hivatalos megismerése után fogja meghozni, de a mai értekezleteken történt felszólalásokból kiérzik, hogy e pártok részéről is igen heves opposzió készül.

A küzdelmet az elnökválasztás ellen csak a hétfői ülésben kezdik meg, amely napon az elnökválasztás kitűzését fogja napirendként proponálni a korelnök. Egyes ellenzéki képviselők a mai pártkörök után így nyilatkoztak:

a víz alatta, melyhez nagyon jó pohár a kalapszél, vagy sípkás embernél a tenyere; ha megéhezik, akkor meg ott van mellette az alma. Mint látnivaló, igen egyszerű dolog ez, s aki nagyobb kényelemhez szokva nincsen, meg van vele.

Utaznak, utaznak, egyszer csak helyben vannak, ott kikötnek és várják a vevőt. Jönnek is azok nemsokára és a tutaj körül kis halak laknak a folyóban, mert az alma hibását kiválogatja a vevő és a vízbe dobja. Az nem kerül bele a faedényekbe, amikkel az almát mérik a szórtalan oláhok. Kevés beszédű emberek ezek, mert vagy bun valamely dolog, vagy nu. Ha jó, akkor bun, ha nem jó, akkor nu. Az oláh mutat egy odény almát, a vevő mutatja a pénzt a tenyerén, amit érte adni akar. Ha bun, akkor elveszi az oláh a pénzt és a zsákba önti az almát, ha nu, akkor csóválja a fejét és elveszi a pipát, hogy majd rágyújt, de megint csak visszateszi a tüszőbe, hogy ne fogyjon a dohány. És arca csak ritkán derül föl, oh, nagy ritkán, mert ritka e tájon az olyan ember, aki a nyelvükön ért. Ha azonban akad egy ilyen vevő, azonnal ki van cserélve a maga egyhangu mivoltából a kályva, sűrű-forog a bocsorban és maga

— Az elnök megválasztásáról magáról majd csak január közepén lehet szó.

A pártértekezletek lefolyásáról a következő tudósítások számolnak be:

(A szabadelvű pártból.)

A szabadelvű pártnak ma volt az elnökjelölő ülése.

A mitörtént az ülésen, nem lep meg senkit, azt előre tudta mindenki. De bizonyos híresztelésekkel szemben igenis meglepetés, ami nem történt. Ellenzéki körökben arról beszéltek, hogy mi minden nyilatkozat fog itt történni ma este az elnökség magatartása, a kiegyezés és ki tudja, még mifélel.

Pedig nem történt semmi.

A roppantul népes gyülekezet megnyitása után báró Podmaniczky Frigyes elnök elparentálta Bindert és Halassyt, aztán előterjesztették a jelöléseket s a párt egyhanguan, sűrű éljenzéssel hozzájárult ahhoz, hogy elnöknek Perczel Dezső belügyminiszter, alelnököknek pedig első sorban Tallián Béla, második helyen Daniel Gábor jelöltesse.

Ezzel az ülés véget is ért. A jelölteket azután, amint utóbb beléptek a terembe, meggratulálták, megéljenzették.

Egyebekben az elnökválasztás megobstruálásáról folyt a szó. Nagy indignációt okoztak a hangulatkeltő hamis híresztelések, például az, hogy gróf Károlyi Tibor lemondott a főrendiházi elnökségéről. Ebből egy szó sem igaz, valamint abból a másik hírből, hogy herceg Odescalchi Arthur gróf Hadik-Barkóczy Sándor és Endre valamint báró Edelsheim-Gyulai Lipót főrendek kiléptek a pártkörből, csak a két Hadik-Barkóczy igaz; a másik kettő szintén csak reménykedése az ellenzéknek.

Szóba kerültek az elnapolásra vonatkozó újabb híresztelések is, amelyeknek semmi alapjuk sincsen. Végezetül híre érkezett, hogy a miniszterelnök milyen feleletet küldött az aradi szabadelvű párt üdvözlétére. Köz helyesléssel találkozott annak tartalma is és érelyes hangja is.

A párt tagjai a jövő hetek folyamán az ország nagyobb városaiban: Győrött, Székes-

hajigálja ki a faedényből a hibás almát a kis halaknak, melyek bizonyára nem sejtik, hogy mint jutottak e nagy szerencséjéhez. A mezők liliomait ruházó im a tutajra küldött egy embert, hogy étel jusson kis halaknak is.

. . . Egészen más ember az ilyen tutajeresztő, mint a tutajgazda, régiesen mondva: a lágazda. A tutaj csak addig tutaj, amíg egymaga van, ha több kerül együvé, lág a neve. Ahol nem szorul egészen szűk mederbe a víz, hanem nagy az ártér, ott a tanyájuk. Aki keverkedő vagy fűrészgár hozatja a tutajokat, a szűk helyén nem bírja mind ott tartani, azért készül így valahol föntebb a vizen a tanya; voltaképen nem más, mint uszó raktár, sziget a vizen. A középső tutaj le van macskázva erősen a fenékhez, a többit pedig, ahogy jönnek le a vizen, hozzákötözik. Az álló tutajon ház van, már persze csak fából, abban lakik a lágazda, mint teszem azt, a jelen esetben Dosa Mihály. Nem könnyű mestersége van a lágazdának, azt mondják, nagyon megtöri az embert a fenyő-ugrálás. Mivel a tutajokat érkezésük után egyik oldalon szétbontják s csak egyvégen vannak a fenyők összekötve, hogy mikor a gyárnak bármilyen vastagságu vagy hosszúságu kell, azt azonnal eresztani lehet-

fejérváron, Kassán, Miskolczon, Aradon, Debreczenben nagy választói gyűléseken fogják a párt álláspontját kifejténi, Nagyváradra egész sereg képviselő fogja Tisza Kálmánt lekísérni.

Szilágyi Dezső majd csak Tisza beszéde után fog Pozsonyban nyilatkozni.

(A függetlenségi és 48-as párt.)

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferencz elnöklése alatt értekezletet tartott, melyen részt vettek: Meszlény Lajos, Pichler Győző, Lakatos Miklós, Hentaller Lajos, Benyovszky Sándor, Fáy István, Beniczky Árpád, Sturmman György, Gráf Andor, Gencsy Albert, Jeszenszky Ferencz, Lukács Gyula, Barabás Béla, Meskó László, Polczner Jenő, Brázay Kálmán.

Az értekezlet elején Kossuth Ferencz elnök bejelentette, hogy legutóbb a vásárhelyi függetlenségi és 48-as párt, valamint a kecskeméti felső kerületi függetlenségi és 48-as párt üdvözölték a pártot, egyben kitartásra és további küzdelemre buzdítván „az alkotmány érdekében.”

Az értekezlet további folyamán Kossuth Ferencz javasolta, hogy a párt a multkor kibocsátott együttes manifesztumon kívül még külön is intézzen egy kiáltványt a nemzethez (hát nekik is kell pótmanifesztum?), amelyben a Tisza-javaslat ellen való állásfoglalásra szólítják fel az ország lakosságát. A manifesztum szövegét Kossuth Ferencz fogalmazta. Ahhoz a párt hozzájárult és azt a jövő hét elején az egész országban szétosztatja. A párt elhatározta, hogy a kiáltványt vallamennyi párttag aláírja. Lukács Gyula módozatot ajánl, mely szerint a kiáltványt legcélszerűbben lehet az országban szétosztani. Ezt a módozatot a párt el is fogadta.

Most rátértek az elnökkérdésre. Ehhez Kossuth Ferencz, Meszlény Lajos és Lukács Gyula szólaltak fel, kiknek beszéde után elfogadta a párt Kossuth Ferencz következő határozati javaslatát:

A függetlenségi és 48-as párt az elnökválasztásnál vitába bocsátkozik azért, mert azt már elvileg sem fogadhatja el, hogy oly kormánynak a tagja jelöltessék az elnöki székre, amelyet a lemondott elnök azzal a váddal terhelt, hogy az elnöki függetlenséget korlátozni akarja. — Egyébiránt a párt az elnöki kötelességekre vonatkozó elveit a Házban hangoztatni fogja.

(A nemzeti pártban.)

Horánszky Nándor elnöklése alatt tartotta értekezletét a nemzeti párt. A párthoz

sen lefelé. Így a csak egy véggel összekötött fenyők a másik végükkel különválnak s magukban libegnek a vizen és jó lépésnyi távolság van köztük. Ezeket kell hát ugrálni, egyikről a másikra, keresve mindig az alkalmatost és alattuk homokos árjával ott suhan a Tisza. Hát így játszik naponta a halállal a lágazda, mert aki a fenyőszálak közé esik, az ritkán, talán sohasem kerül elő elevenen, mert odanyomja a nagy gerendák aljához s viz és azok alsó kötéseiben, a hinárfogó guzsokban megakad. Csak akkor szokott rend szerint előjönni, ha a lápot darabonkint szétzedik.

De meg uszni sem tudnak. Csodálatos, de úgy van, hogy a nép vizenjáró emberei, akik ugymondva a téli fagyon kívül egész életüket e rejtelmes, csobogó tömegek fölött töltik, csak elvégre tudnak uszni; aki tud, az sem a békától, hanem a kutyától tanulta. A béka úgy is uszik, mint uszni rendszeren szokás, ép azokat a tempókat csinálja, mint az ember, a kutya ellenben csak pacskol lábával a vízben s úgy halad. Ezt a könnyebb formát tanulták el, de bizony nem is sokra mennek vele, mert víz alatt azzal haladni nem lehet s aki tutaj alá vagy hajó alá jut, ott is marad. (Adj uram Isten neki örök nyugodalmat). Jutnak is elegend,

tartozó képviselők majdnem teljes számban jelentek meg. Nagy lelkesedést keltett, hogy a párt oly tagjai is megérkeztek, kik már hosszabb ideig távol maradtak a Ház tanácskozásaitól. A mai értekezlet kizárólag az elnökkérdéssel szemben tanúsítandó magatartás felől tanácskozott, de mivel nem volt még ismeretes a kormánypárt hivatalos jelölése, (mintha nem tudták volna már négy napja?) a párt elhatározta, hogy végleges határozatát csak vasárnap hozza meg, miután a holnapi ülésben ez a kérdés még egy sem aktuális. A vitában, mely közel egy óra hosszat tartott, gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor, Szentiványi Árpád, Ivánka Oszkár, Biró Lajos és Gullner Gyula vettek részt főleg. Mindannyian azt hangoztatták, hogy meg kell akadályozni olyan elnök megválasztását, kiről fel kell tenni, hogy a házszabályokat nem a Szilágyi szellemében kezelné.

Hivatalosan a következő kommunikét bocsátották ki:

A nemzeti párt mai értekezletén a politikai helyzettel foglalkozott s a vasárnap délután öt órára kitűzött értekezletében erre vonatkozó tanácskozásait folytatni fogja.

(A néppárt.)

A néppárt jóformán szórul-szóra úgy határozott, mint a nemzeti párt. Az elnökkérdés dolgában ő is csak vasárnap akar határozni, mert bevárja a szabadelvű párt hivatalos jelölését; amennyiben a jelölésben nem látnának kellő garanciát a házszabályok igazságos alkalmazására, e párt ellene minden „megengedett” eszközzel harcolni fog. Erről a következő kommunikét adta ki:

A néppárt ma délután Molnár János elnöklése mellett értekezletet tartott, mely folyóügyekkel s a politikai helyzettel foglalkozott. Az értekezletet vasárnap este hét órakor folytatják.

(A disszidensek.)

A kilépettek is értekezletet tartottak ma délután a budai Andrássy-palotában. A bizalmas tanácskozást legközelebb folytatni fogják. A tanácskozásról mit sem hoznak nyilvánosságra, mivel most nem tekintik magukat konstituált parlamenti testületnek és így megállapodásaik nem bírnak határozati jelleggel. A hangulat azonban az volt, hogy Perczel Dezső jelöltségét nem tartják szerencsésnek.

(A miniszterelnök az aradiakhoz.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök az aradi szabadelvű párt üdvözlő sürgönyére a következő

választ intézte Varjassy Károlyhoz, a szabadelvű párt elnökéhez:

Nagyságos Ur!

Arad város szabadelvű pártjának a kormány és a szabadelvű párt irányában kifejezett bizalmát úgy a magam, mint a párt és a kormány nevében is köszönöm s e köszönetet partunk előtt is tolmácsolni kérem, annak a kijelentése mellett: hogy a kormány és a szabadelvű párt a leghatározottabban el van tökéltve egy heterogen irányú kisebbség terrorizmusának minden erővel ellentállani, és azzal szemben az alkotmányt megvédeni és a parlament munkaképességét helyreállítani. A magyar nemzet nem lesz és nem lehet soha részese e vakmerő merényletnek. Bármennyire igyekezzenek is a szabadelvű párt szétrobbantására és a kormány megbuktatására az időlegesen szövetszertett pártok igazolást keresni a parlamenti küzdelem elfajulásához, a nyilvánvaló tényeket letagadni, azok igazságát elhomályosítani soha sem lesznek képesek.

A kormány a kellő időben beterjesztette a kiegyezési javaslatokat. A képviselőház bizottságai azokat letárgyalták. Erdemileg még a legszélsőbb ellenzéki szempontból sem mérülhetett fel azok ellen oly kifogás, mely szerint — az Ausztriával való vámközösséget föltételezve — azokban hazánk közgazdasági érdekei az egész vonalon sikeresen érvényre nem jutottak volna. Ellenkezőleg. Közgazdasági fejlődésünk s a harmincz évi fennálló viszonyból folyó tapasztalatok gyakorlati érvényesítése el nem vitatható.

Nem hagyta kétségben a kormány a törvényhozást egy pillanatra, arra a kérdésre nézve sem, hogy mily eljárást fog követni az esetben, ha a kiegyezési törvényeket Ausztriával alkotmányosan keresztül vinni nem sikerül s ha az 1898. I. törvények rendeltetései értelmében kell a kormánynak a törvényhozás elé előterjesztést tennie.

Teljes őszinteséggel tártam fel a kormány szándékait s többszörösen utaltam arra, hogy ebben az esetben is az önálló intézkedés és önálló gazdasági berendezkedés jogát Ausztriával szemben való közgazdasági merov elkülönzésre felhasználni nem fogom. Mert a közgazdasági harc — eltekintve a megkötött külkereskedelmi szerződések fennállásától is — a magyar közgazdasági érdekek s a monarchia magasabb érdekei szempontjából elkerülendően tartom.

Teljesen jogosulatlan ennélfogva az egyesült pártok részéről untalan hangoztatott ama vád, mintha a kormány nem nyújtott volna tájékoztatást a kiegyezési ügy minden előre-

látható s előre nem látható állásában a kormánynak a szabadelvű párt helyeslése mellett elfoglalt álláspontjáról.

Az erre való hivatkozás ennélfogva csupán ürügy azzal az immár bebizonyított tényrel szemben, hogy az ellenzék az ország nagy többsége által az ügyek vitelére rendelt szabadelvű pártot s kormányát eme hivatása teljesítésében az által akarja meggátolni, hogy magát a parlamentárizmust bénítja meg s ez által a magyar alkotmány működését teszi lehetetlenné.

Érzi ezt az egész ország, sőt ha nem vakitaná el a személyes gyűlölet az ellenzék ítélőképességét, önmagának is be kellene látnia, hogy a parlament működésének erőszakos meggátlása, annak a bizonytalanságnak érezhető benyomása, amit ez keltett, mily helyrehozhatatlan károkat okozott már is hazánkknak s a magyar érdekeknek.

A kisebbségi terrorizmusnak ezt a hatását nem ellensúlyozhatná az, hogy az alkotmányos többség a mai helyzetben a tranzakciók terére lépne. Ez az erőszaknak tett oly engedmény jellegével birna, amely az alkotmány elleni lázadást, a parlamenti küzdelem törvényes eszközévé minősítené s rendszersítené.

Amint a közzabadsági jogokkal való visszaélés nem lehet jogok forrásává, ép úgy a parlamenti erőszak nem nyújthat alkalmas alapot arra, hogy az ez által előidézett helyzetre s bonyodalmakra hivatkozhatva, a parlamenti kisebbség engedményeket követelhesse a saját álláspontra számára.

A kisebbségi erőszak meggátolta a kormányt és az azt támogató többséget, hogy az országnak törvényeket alkothasson. Nemcsak teljes tudatában annak, hogy az ő cselekvőségénél fogva a folyó év végével törvényen kívüli állapotnak kell bekövetkeznie, hanem abból a határozott célból, hogy ez a törvényen kívüli állapot előidéztesse s így a kormányt s a parlamenti többséget felelősségre vonhassák azok, akik ezt az állapotot mesterségesen teremtették meg! Ezzel a frivol és alkotmányjogilag veszedelmes úzellemmel szemben a szabadelvű párt a Tisza Kálmán törvényjavaslatával foglalt állást. Nem azt jelenti e javaslat, amit félreismertetlen szándékossággal belemagyarázni igyekeznek, hogy a kormány áthárítja a többségre azt a felelősséget, amivel a suprema lex elvénél fogva a magyar államiság és állami rend fenntartásáért törvényen kívüli állapotban is kötelezve van, nem jelent általános felhatalmazást, mert ilyen a kormány csak legalis formában

mert éppen nem törődnek a dologgal. Még az olyan kormányos ember, aki családostul lakik a hajón, sem rak a „csárda” (a házikó) elébe korlátot, hogy azontul a gyerek ne ödöngheszen, mint ahogy ez a szerbség hajóin tapasztalható.

Van aztán sok szomorú eset mint ahogy most ép Hovvai Mihályé is. Mihály eloldotta reggel az uszó szigetétől a ladikot s kihaladt vele a partig, ahol fűzfához kötötte, maga pedig a közeli faluba ballagott dohányvásárlás szempontjából. Tény, hogy mikor Nepomuki Szent János előtt a töltésen elhaladt, elfeledte kalapját levenni. Ugyanis gondokba volt merülve. A lápon hagyta az asszonyt, aki, mert éppen pénteken történt, halpaprikához készülődött. Mihálynak az ötlött az uton az eszébe, hogy elég lesz-e ehhez az a néhány kis hal, amit piczéi az éjjel fogtak, s így esett meg a tiszteletlenség. Később maga is észrevette, s meglehetősen komor volt a faluban, hol ismerős emberei kérdezték:

— Mi jártaban, Mihály?

— Hát csak dohányért — felelte Mihály.

— Hát az asszony? — adják föl ismét a szót.

— Odaki van a lápon — integet a folyó felé Mihály. — Főz.

Ugy lehet pedig, hogy ekkor már nem főzött. Bár Mihály visszatérőben kalapot emelt János urunk előtt, kinek karingét hetenkint fehérre meszelik a falubeli asszonyok, hogy e fondorkodó vízre annál több ügyelettel legyen. Mihály a csolnakba lépett, megmarkolta az evezőt és fölhajtotta a lápig a ladikot. Az álló lápon a ház körül nem látszott füst, Mihály elért a tutajig és kiáltott:

— Annus!

Senki sem felelt, csak a víz csobogott és a költőgalyak nyikorogtak a fenyőkön. Újból kiáltott és sietve ugrált át a fenyőkön a házig. Betekint, de abban nincsen senki. Megtisztogatta a kis padon ott a hal, készen áll a bogrács és két egész fej vereshagyma tökéletesen finomra darabolva ott van az asztalon; lám, Annus mindezt még megtisztította s most még sincsen sehol. Ellenben ott van a lép végén a tutajgerendákon a czirokseprő, azon nedves, ahogy a vízbe mártódott. A dologgal ismerős előtt azonnal világos, hogy a tüzhelyet akarta azzal Annus lesöpreni s megmártani vitte, hogy a pörnyét föl ne csapja, de közben lebukott a ringó fenyőről a Tiszába. Mihály most nézi a Tiszát, hogy hova tette az Annust.

Nincs sehol senki, csak a fűzfák a par-

ton itt is, amott is; a lápgazda egyedül áll a szigeten s mert eszének most egyszerre ezerfelé kellene járnia, semerre sem indul. Áll csak magában, két lábával két fenyőn és hintál, mert hol egyik gerendát, hol a másikat emelgeti a víz. Mely fenyő alatt lehet Annus? — kérdezné Mihály, ha volna kitől kérdezni, de nincsen.

A tulsó parton a fűzfák alatt erősebben csobog a víz. Azok közt valaki jár ladikkal, de hogy kicsoda volna, a fűzek örökké furdó ágaitól nem látni. De egyszer így éppen a lép irányában mégis csak előbujik egy igen régi ócska csónyik, még azok közül, amiket egyfából faragtak. Hajtja egy ember, de csak játsszik a nehéz tölgyfával, alig evez, mégis halad. Valami elesett formája van az embernek, mellényét nagyon különféle posztókból varrták. Mihály, amint meglátja, puskát szeretne ráfogni azonnal, mert ez az ember, aki itt úgy halad egymaga a vizen, mintha más daladzana neki s ő csak a kormányt tartaná: a vízi-kalóz.

Hangtalan parti tájakon kóborogva, hol nyilván azt lehetne hinni, hogy ott még ember nem lakott, füstöt lehet látni a fák tetején és el lehet a füst nyomán menni egy

ogadhatna el, nem jelenti végül a korlátlan felmentvény előzetes biztosítását, mivel a Tisza-javaslat határozmányai tételesen körülírják. De jelenti azonkívül, hogy egy kisebbségbe jutott kormányának a mai precedens alkalmazását lehetetlené teszi — dokumentálását a szabadelvű párt bizalmának a kormány iránt s szolidaritását vele abban a küzdelemben, amelyre az alkotmányosság lényege a kisebbség erőszakoskodásával szemben utalva van.

Őszinte örömmel szolgál ép ezért az aradi szabadelvű párt bizalmának oly meleg megnyilvánulása.

Bizonyságul tekintem ezt annak, hogy az ország szabadelvű közvéleményét a szabadelvű párt és kormányának az igazi alkotmányosság iránt folytatott elszánt küzdelemben nem téveszti meg sem az ellenzék részéről folytatott rendszeres féktelenkedés, sem pedig ama szándékos félremagyarázás, amelyvel egyesek a szabadelvű pártot a küzdelemben való kitartását részesítik s ezzel önkénytelenül is az igazságszínvonalat szolgálatják ahhoz a személyes hajszához, amelyet az egyesült ellenzék kezdettől fogva a küzdelem fegyverétül használt.

Fogadjon Nagyságod őszinte tisztelettel megnyilvánulását.

Budapest, 1898. évi december 16-án.

Báró Bánffy.

(Csöndös a klub.)

A nehéz, nyomasztó levegő oszladozni kezd. Mindinkább átdereng a bizonytalanságon a magyar nemzet értelmiségének a fény sugara. Immár látható, hogy a közvélemény nem engedte magát félrevezetni a Tisza-féle javaslat támadóit által, kik ennek aláírását különböző festéktegelyekből szettek minél sötétebbre színezni. A klub fölélegzett a közvélemény első megnyilatkozásaira.

S ez sokat ér. Mert a kérdés így volt felállítható még tegnap, tegnapelőtt.

A kormány sorsa a szabadelvű párt magatartásától függ. Így állította föl a kérdést több ízben maga Bánffy is.

A szabadelvű párt magatartása pedig az ország közvéleményétől függ. Így állították fel a kérdést a párt megmaradt korifeusai.

A közvélemény magatartása ma már evi-

gülibáig a part törekjén a lebottolt fák közé. Valami igen ócska fagüliba az. Egykor itt valaha hajót építettek, vagy halászhálókat készítettek s azon munkások emelték a gülibát, de dolguk végeztével ott hagyták, mert nem volt érdemes a fájáért szétverni. A güliba ott maradt. Aztán jött egy ember a partra, bizonyos kétségbeesett ember, ki azért jött, hogy belefakadjon a vízbe végkép. Lehetett az sorsüldözött, vagy elcsapott béres, vagy akármilyen, ki midőn sehol földelt nem találván, enyhelyét ép a víz fenekén keresné, ott megtalálja a gülibát a parton és benne ragad. Ebből lesz aztán az az igazi csapodár életű isten teremtménye, aki már csak azért is a máséban él, mivel hogy ugyanis minden a másé. Vagy hoz egy kőszaladikot a víz, vagy szerez magának ötön (az öt ujjával — lopja) s apránként a folyóra kapván, titkosan azon él. Ladikja éjjel suhan végig a partok mellett s vízi magával mindazt, amit talál és amit el lehet vinni. A társulati töltésről a rendbe rakottságát, malom oldaláról a kifutott szekerét, a halászbarkát is megkotorászsza, ha teheti, nappal pedig az ócska szegből, elrohadt hajókötellekből készült picéje ott lóg a limányban. És tettének sehol semmi nyoma nem marad: a víznek kocsiútja nincsen. Er-

dens. A közvélemény azokkal tart, akik a komoly ezélokot szolgálják s mondhatni, hogy a szabadelvű párt fölélegzett s most már csendes és nyugodtan megy a történések elé.

Ma újra visszatért minden a régi megszokott rendbe, a politizálás izgalmai lecsillapodván, a kártyaszobák megteltek a régi partnerekkel s Podmaniczky boldogan dörzsölte kezét és akik még künn politizáltak, azokat is nógatta a játékra:

— Ne politizáljatok, kérlek. Ugyan, ne politizáljatok. Mire való az?

És igaz is van. A kártyások a legderekabb emberek. Azokból egy se ment ki a nyájból. A kártya nagy ragasztó-anyag. Kinek volna lelke a partnereit elhagyni? Oh, a kártyaszobák lakói hü lelkűek. Játsszanak és a játék végén beváltják a tantuszaikat.

Azokról, akik a társalgó-teremben locsognak, politizálnak, nem mondhatni annyi jót. Ők a játék végén uti figura docet nem mindig váltják be az erkölcsi tantuszaikat.

Ma a legsodálatosabb és legkomplikáltabb kérdések egyike: az elnökök ügye végződött be teljesen a mai kijelölt konferenciával — tudniillik az a része, mely a klubba tartozik.

S ez az első jelölés, talán évek óta, mely nem hagyta az irigység tövisét a mellőzőttelekben. Ellenkezéleg, nagy az öröm azok közt, akiknek sikerült bele nem jutni a kandidációjába.

A miniszterelnök jóízű dolgot mesélt el a konferencia után, kis fekete sapkáját vidáman illegetve a fején, körülbelül ilyenformán mesélte:

„Még a Kardoss első ízben híresztelt leköszönésekor szemet vettem Fest Lajosra. Mondom neki, hogy előlegesen szondirozzam:

— Nem volna kedved alelnöknek lenni?

— Lehetetlen, kegyelmes uram.

— Miért?

— Mert Szilágyi kálvinista, Láng lutheránus...

— És te?

— Én is lutheránus vagyok.

— Ugy? Akkor csakugyan lehetetlen.

dekes, kivesző alak, belőlük mindössze egyet ismerék, annak is tavasszal már bontatja gülibáját a törvény, mert tél idejére meghagyták benne, mert családos s mert azon a gülibán kívül, amely nem az övé, nincsen semmije.

Halad az egyfa a vízen, míg Mihályhoz szó irányába ér. Akkor átkiált az ismeretlen ember:

— Haó — héj!

— No — mondja kellemetlenül, zsibbadtan Mihály.

— Vigyék kend ruhát az asszonynak leoda az eccedi malomhoz.

Mihályból röpdös kifelé a szó:

— Kifogta kend?

A nincsetlen ember már magához húzta a lapáttal a vizet, a ladik megfordult s mint a gyorsan eresztett korcsolya, szaladt át a fűzesek közé. Még onnan átszól:

— De leginkább mingyár monnyék kend. Fázik az asszony!

Mihály megy is, csak épen ruhát dobál a csónakba: aztán maga is utánuk ugrik és evezője mélyeket merít a vízbe.

Tömörkény István.

Beláttam, hogy Fest azon idő szerint nem a megfelelő ember, de most, mikor néhány nap előtt üres lett minden elnöki állás s fejemben kóválygott már két katolikus jelölt, egyszerre épen a lutheránussága miatt lett kívánatos Fest Lajos. Legott keresem a klubban és szólítom:

— No, csak hogy itt vagy, most már épen te kellesz, lutheránus alelnökre van szükségem.

Fest Lajos meghökken:

— Bocsd meg, kegyelmes uram, de én a multkor csak tréfáltam veled, mintha lutheránus lennék, mert én katolikus vagyok.

— Ugy? Ez már más. Akkor megint nem használhatlak.

S jól összeszidtam, hogy a multkor tévutra vezetett, — végzé a miniszterelnök nevetve.

Mire egyszerre közbeszóltak a sárosi követek:

— Bocsd meg kegyelmes uram, de Fest most másodizben vezetett tévutra. Mert Fest Lajos lutheránus.

— Ejnye, csakugyan magam is látom.

Még Festnél is ravaszabban járt el szentmártoni Radó Kálmán (szintén lutheránus). Az egész elnökválság idején betegeskedett. De ma a konferencia után megrázkódott, kiegyenesedett és újat megpettyegve vidáman mondá:

— Olyan egészséges vagyok, mint a pinty!

(Bizalmatlanság Széchenyinek.)

Tornóczról telegrafálja tudósítók, hogy a vágyecsei választókerület szabadelvű választói gróf Széchenyi Aladár képviselőnek politikai magatartása miatt bizalmatlanságot szavaztak.

(Versecz és az obstrukció.)

Verseczről írja tudósítók: Az itteni polgárság körében nagy megbotránkozást keltettek a vakmerő hazudozások, amelyeknek néhány fővárosi ellenzéki lap tényleg lépre ment. Az igazság az, hogy a verseczi közgyűlésen nem hangzott el egyetlen szó sem, mely az obstrukciót el nem ítélte volna, másrészt pedig Szilágyi Dezső diszpolgársága egyáltalában szóba sem került. Verseczen egyébként ma már mindenki tudja, hogy minő forrásra vezethetők vissza a szóban forgó hazug telegrammok. Az országos politikának nincs ezekhez semmi közük, csak a megsértett személyes hírségnek. Ugyanarról a helyről most kísérletet tesznek, hogy titokban föllátsák a radikális szerbeket. Tudvalevő dolog, hogy a szerbek egy része meglehetősen elégedetlen a mai rendszerrel, amely rátekerészt a szerb felekezeti iskolákra. Mindazáltal nem valószínű, hogy beugorjanak holmi obstrukciós politikába.

(A vasárnapi népgyűlés.)

Vasárnapra tudvalevőleg az ellenzék nagy népgyűlést rendez. Ezt a nemzeti lovárdában fogják megtartani, melyet gróf Károlyi István bocsátott a rendezőség rendelkezésére. A népgyűlésen Holló Lajos fog elnökölni, beszédeket pedig Szederkényi Nándor, Vázsonyi Vilmos, báró Kaas Ivor, dr. Kovács Pál, dr. Barabás Béla, Kasits Péter, Springer Ferenc és — Bokányi Dezső fognak tartani.

(Mit mondott Madarász?)

Madarász József a következő sorok közlésére kér bennünket.

Tisztelt barátom!

Lápd mai számában levő azon közlemény, mintha én a szabadelvű körben a következőké mondtam volna „szívesebben járnék ide, mint a néppárt élőkéhez” nem felel meg a valóságnak. Légy szíves ezt lapodban közzé tenni.

Tisztelt barátod és képviselő társad

Madarász József.



(Ha Janicsáry elnökölné.)

Ha igaz, amivel az ellenzék ma este fenyegetőzni kezdett, hogy: „Elnököt csak január közepén választunk!”, akkor nehéz napok várnak a Ház öregeire. Mert az nem bíhető, hogy az aranymandátumos és aranyzírű Madarász József egy hónapig kibírja, amit Kardoss Kálmán egy éjszaka se bírt ki. Akkor hát következnek egymásután a fehérbaju öregek. Négyen vannak: az öreg Madarász, az öreg Janicsáry, az öreg Nákó, az öreg Urbanovszky. Mindegyikhez külön oda kell tenni az „öreg” jelzőt, mert még megharagusznak, ha egyik kevesebbet kap, mint a másik. Mert egyformán derék, rokonszenves, tisztelteméltó emberek ők, s körülbelül egyformán töltöttek be e díszes tisztet is.

Mivel Madarász után a sorban elsőnek Janicsáry következnek, egyelőre vele tanítottuk ki magunkat a teendőkre nézve, s az ő véleményét kértük az elnöklés kérdéséről:

— Ha Madarász otthagyja az elnöki széket, akkor következem én — mondotta Janicsáry s vagy folytatjuk a tanácskozást, vagy pedig, ha úgy akarják, amit én okvetlenül megkérdeznék a Háztól, újra kezdjük ott, ahol Madarász korelnökölése előtt kezdődött, mintha az ülést annak rendje szerint épen akkor nyitnám csak meg. De hát arról még szó sem volt, hogy én miképpen elnökölnék. Nem is sokat gondolkoztam róla. Ha én rám került volna a sor a korelnökségben, mindenesetre beszéltem volna már Szilágyival, és kikértem volna tanácsait.

— Ezek alig kulminálhatnak másban, mint hogy a házszabályokat tartsa szigorúan szemelőtt.

— Nem tudom, de én nagyon szórmentén bánnék a dologgal, s ameddig lehetne, folyvást a békés megoldásra fordítanám összes figyelmemet.

— De arról is beszélnek, hogy az elnökválasztást egyszerűen lehetetlenné akarják tenni.

— Ez ki van zárva. Én okvetlenül azt proponálnám, hogy a választás azonnal, tehát még holnap történjék meg. Természetes, e fölött disputa fejlődne, de ez a vita odáig nem jutna ugy sem, hogy két hét múlva is azt tárgyalják, vajjon a tanácskozás első vagy második napján szavazzanak-e.

— S ha olyan zaj támadna, hogy vitatkozni is lehetetlen volna?

— Megkérdezném a Háztól, miért jöttünk össze? Tanácskozn-e vagy rakoncztlankodni? Talán fel is függeszteném a tárgyalást a házszabályokban megengedett időre. Azután felolvastatnám a házszabályok kétszáznegyedik szakaszát és figyelmeztetném a zajongókat, hogy e szakasz rendelkezését alfától az omegáig betartom. A rendentartás kivül, a m e d d i g e s a k e l k e r ü l h e t ő v o l n a, szigorubb intézkedéshez nem nyulnék.

— És ha a rendentartás a kellő foganattal nem járna és a r ö g t ö n i intézkedés szüksége fogyna fenn?

— Mindenekelőtt végrehajtatnám a szakasz teljes rendelkezését. E szerint a Ház vita nélkül, egyszerű szavazással utasíthatja a mentelmi bizottságot, hogy a Ház további intézkedése iránt — már tudniillik a rendzavaró képviselével szemben — huszonnégy óra alatt javaslatot tegyen.

A mentelmi bizottság javaslata pedig — amint a házszabály szó szerint mondja — ily esetben a Ház ünnepélyes megkövetésére, vagy a jegyzőkönyvi megrovásnak a hivatalos lapban és az illető képviselő választókerületében falragaszok által eszközölköző közzétételére, sőt ismétlés esetében határozott tartamu időleges kizárás elrendelésének véleményezésére terjedhet.

A rögtöni intézkedés nem lévén módomban a padverdesök kirezítettése iránt, csak annyit tehetek, hogy ismételt zajongás után az ülést felszólaltam. A következő ülésre már be nem jöhet a mentelmi bizottság első küldött képviselő, mivel a házszabályok kategorikusan kimondják, hogy abban a tanácskozásban, amelyben az ilyen mentelmi bizottsági előterjesztést tárgyalják, az illető képviselő r e s z t n e m v e h e t. A kitiltás után pedig magától értetődik, hogy joga nincs a tár-

gyalóteremben való megjelenésre. Még egyszer mondom, hogy ehhez a legszigorubb rendszabályhoz csak a legvégső esetben nyulnék, mert vörös posztót a bikaajadalon én nem volnék hajlandó lobogtatni.

— Madarász azt mondja, hogy az ő funkciója nem korelnöki, hanem határozottan elnöki teendőkből áll.

— A házszabályok ugyan itt egyenes utasítást nem adnak, de az világos, hogy Madarásznak egyéb feladata nem lehet, mint ami a korelnök hatáskörébe tartozik.

(Jókai az obstrukcióról.)

„A magyar nyepozvolim” czim alatt Jókai Mór ma cikket írt a „Nemzetben” az obstrukcióról. Ez az érdekes kis cikk így szól:

A magyar „nyepozvolim.”

Lengyelország halottszagát érzem...

Az volt a tökéletes szabadság!

Nemcsak minden egyes követnek volt joga az egész országgyűlés határozatát egy közbekialtott „nem akarom” szóval meghiusítani s ezzel a betörő ellenség visszaverésére rendelt fegyveres erő egybehívását megakadályozni, a haderő fizetésére behajtható adót megtagadni, minden közművelődési, gazdasági, közjóléti kiadást megzárítani; de még azon esetre is, ha az országgyűlés egyhangú határozatot hozott, alkotmányos joga volt minden vármegyének konfederációt csinálni, s fegyveres erővel ellenállani a törvényhozás határozata tényleges végrehajtásának.

Ez volt a tökéletes alkotmányos szabadság!

Hogy ezt kifeleddék bölcs törvényhozóink a magyar alkotmányból, mikor azt 1848-ban megszerkesztették! Milyen szépen verekednénk már azóta országszerte!

Mit király?! Mit haza?! Mit alkotmány az önérzetes schlachetizmus?! Az „én” ezimerem elébb való, mint az ország ezimere! Az „én” süvegem szent; a király koronája nem az!

Volt is aztán nagy eredménye ennek a dicső alkotmányos szabadságnak.

Mikor Európa hatalmasai azt látták, hogy a nagy lengyel nemzet nem képes ur lenni a saját országában, azt mondták, hogy „no hát majd adunk nektek urakat, többeket” s háromfelé osztották Nagy Lengyelországot.

Nem a csataterén bukott el a dicső, a vitéz lengyel nemzet; hanem az országgyűlések hárcterein; ott lett kimondva rá a „Konyecz Polzski”.

Hát Magyarország, az önmagával kibékülni nem tudó, a saját erejét beharczokban elpazarló Magyarország, nem volt már szétdarabolva?

De rossz időben jelent meg az a „Magyarország Nagy Története”.

Üssétek csak fel azokat a lapokat benne, amik arról az időről tanuskodnak, amidőn Budától Nagyváradig birta Magyarországot a török, Pozsonytól Kassáig az osztrák, a szepesi tizenhárom várost a lengyel, Erdélyben uralkodott Mihály oláh vajda: azok voltak a dicsőséges idők, amik után a mai kór tüzes ifjai és még tüzesebb vénei viszaszárnak.

No, de amellet Magyarország is volt.

Ott volt Debreczen.

És Debreczen igazán képviselte Magyarországot. Polgárait békében, kordában tartotta: adóját fizette ahány, annyi potentátnak, határait kiterjeszté, földjeit művelte, gulyát, ménest, csordát szaporított, diplomáciai összeköttetéseket fentartott, üldözötteknek menedéket adott, a tudományosságának erős várat épített s a magyar szellemnek jó erkölcsnek kuforrásul szolgált, „soha semmi boldog merényletbe magát bele nem ártotta s ezáltal egymagában, saját eszével, saját erejével fentartotta a mindenütt pusztulóra vált magyar nemzeti életet.

Mind ott találjátok ezt a krónikában!

... Vajha a mai kor magyarjainak is lehetne juttatni abból a régi jó debreczeni eszből!

Dr. Jókai Mór.

## KÜLFÖLD.

**Goluchowski és Wittek a királynál.** Gróf Goluchowski Agenor közös külügyminisztert és Wittek osztrák vasutügyi minisztert a király ma különkihallgatáson fogadta.

A kiegyezés. Az osztrák kiegyezési bizottság ma folytatta a kereskedelmi és vámszerződés tárgyalását. Elfogadta a 15—18. cikkeket, amelyek a házalásról, a szabadalmi oltalomról, a kereskedelmi és gyári jegyekről és a posta- és távirdugyról szólnak.

## A francia választásokról.

(A kamara ülése.)

A francia kamara mai ülésén *Pipiany* (szoczialista) interpellál a választási botránnyok miatt, amelyek a narbonne-i választás ügyében folytatott parlamenti vizsgálat alkalmával derültek ki. Szóló hevesen megtámadja a Méline és Barhou által követett választási taktikát és azt botránnyosnak nevezi. (Lárma.)

*Barhou* és *Méline* visszautasítják *Pipiany* támadását és kijelentik, hogy valamennyi tisztviselőnek a lelkére kötötték, hogy szigorú semlegességet tanúsítsanak. (Közbekialtások és ellentmondás a szélsőbaloldalon.)

*Dupuy* miniszterelnök elfogadja *Kloty* következő határozati javaslatát:

„Midőn a kamara elítéli a jelölteknek a hatóság részéről való támogatását és számít a kormány erélyére, hogy az általános szavazati jog szabadságának tisztelettel fog szerezni, napirendre tér.”

A centrum az egyszerű napirendre térést kívánja.

*Dupuy* miniszterelnök a baloldal tetszése közt kijelenti, hogy nem járulhat hozzá az egyszerű napirendre téréshez, mire azt a Ház 232 szavazattal, 177 ellenében elveti. (Nagy mozgás. Kiáltások: Éljen a köztársaság!)

*Pierrier* képviselő azt indítványozza, hogy *Kloty* határozati javaslatához a következő szavak tétessenek hozzá: „bármely párt legyen is kormányon.”

*Dupuy* miniszterelnök hozzájárul ehhez és azt mondja: „A mi cselekedeteinket nem politikai motívumok, hanem erkölcsi okok szabták meg”. (Ellentmondás a jobb oldalon. Tetszés balról. Felkiáltások: Le Méline-nél! Éljen a köztársaság!)

Ezután *Kloty* képviselő határozati javaslatát a pótitindványnyal együtt a beadott összes 385 szavazattal egyhangulag elfogadták.

Mínthogy *Dupuy* miniszterelnök hozzájárult *Kloty* határozati javaslatához, *Kranz* közmunkaügyi miniszter és *Legrand* államtitkár kijelentették abbéli szándékukat, hogy lemondanak, de *Dupuy* miniszterelnök kijelentése következtében elállottak ettől.

A kamara ülése után *Kranz*, *Guillain Delombre* miniszterek, valamint *Legrand* államtitkár tanácskozásra gyűltek össze.

Több képviselő annak a véleménynek adott kifejezést, hogy a kamara mai ülésének végén *Dupuy* miniszterelnök által tett nyilatkozat *Kloty* képviselő határozati javaslatát megfosztotta minden gyanutól a progresszista pártot illetőleg és hogy ennél fogva lemondás nem fog történni.

## TÁVIRATOK.

Kiegyezési provizórium.

Zágráb, december 16. Az országgyűlés ma kezdte meg a kiegyezési provizórium tárgyalását. Az előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot, mire dr. Bresztenszky az ellenzék nevében ellene szólalt fel. Elítéli a dualizmust, mint olyan rendszert, amely a nemzetek egyenjogúságát gátolja, a monarchia nagyhatalmi állását veszélyezteti és a Balkán-félszigetre való befolyás érvényesülését lehetlenné teszi. Szóló a javaslatban eszközlet: lát'ennek a káros rendszernek a fentartására. Hegedies is ellenzi a javaslatot, még pedig a jogpárt programja alapján. A legközelebbi ülés holnap lesz.

## Olasz budget-vita.

Róma, december 16. A külügyminiszterium költségvetésének részletes tárgyalása után Pelloux miniszterelnök Del Balzo képviselővel szemben kijelentette, hogy arra a nyugodt politikára, amelyet a kormány Afrikában követni szándékozik, minden eshetőségre teljesen elégséges a költségvetésbe fölvetett hét millió. Egyébként ismétli, hogy még előre nem látott és előre nem is látható esetekre is olyan a helyzet Eritréában, hogy a kellő segélyesapatok megérkezése Olaszországból mindenkor megvárható.

Andrea Costa a szocialista képviselők nevében az eritreai költségvetést követeli.

Canevaro külügyminiszter elfogadhatatlannak mondja ezt az indítványt.

Bovio, pártja nevében, a következő indítványt teszi: A kamara nem nyugszik meg a miniszterium nyilatkozatában, hanem felszólítja a kormányt, hogy adja fel Eritréát.

Miután Canevaro külügyminiszter ezt az indítványt is elfogadhatatlannak mondotta, a kamara 172 szavazattal 83 ellenében elvetette Bovio indítványát.

Costa indítványát is túlnyomó többséggel vetették el, azután pedig elfogadták a külügyminiszterium költségvetésének összes fejezeteit.

## Columbus hamvai.

Madrid, december 16. Columbus hamvait hétfőn Havannában spanyol hajóra rakták, amely a nemzeti ereklyével elindult Cadix felé.

## Vilmos császár levele.

Berlin, december 16. Gróf Eulenburg német nagykövét, akit Ferencz József király tegnap saját kérésére kihallgatáson fogadott, Vilmos császárnak egy levelét adta át 6 fel-ségének.

## Don Carlos.

Róma, december 16. Don Carlos ide akart jönni, hogy XIII. Leo pápával tanácskozzék. Barátai-nogatására azonban elhíltt ottól a szándékától, mivel a szent atya most úgy sem fogadná.

## Dreyfus-pör revíziója.

Páris, december 16. Az a gyűjtés, amelyet a „Libre Parole” című újság Henry özvegye javára indított, hogy Reinach ellen pört indíthasson, eddig 22,000 frankot jövedelmezett. Az aláírók elén áll Mercier tábornok száz frankkal.

## Spanyolország és Amerika.

Páris, december 16. A békebizottság tagjai ma este visszautaztak Madridba és New-Yorkba.

## Marchand lemondása.

Páris, december 16. Az „Intransigeant” szerint Marchand Fashoda kiűritése miatt heveshangú levelet írt Delcassé külügyminiszternek és elbocsátását kérte.

## HIREK

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A belga király beteg. A belga király azóta, hogy egy vadászaton megszakadt egy ina, az ágyat őrzi. A király betegsége miatt elmaradnak a királyi ebédek. Az újévi fogadás is alighanem el fog maradni.

— Váltás a görögül uradalomban. A görögül koroná-uradalom igazgatója, Deininger, a földművelésügyi miniszteriumba kerül. Helyébe Nick Ede kincstári jószágigazgató jön. A kinevezések már néhány hét múlva megjelennek a hivatalos lapban.

— A Kenedi-Kubik párbaj. Kubik Béla országgyűlési képviselőnek Kenedi Géza lapszerkesztővel való lovagias ügyét szerdán fogják elintézni. A kardpárbaj egyik fővárosi vívóteremben lesz.

— Stankovics Dániel temetése. Stankovics Dánielt, a horvát országgyűlés elnökét, ma délután három órakor temették el nagy pompával. A görög templomban Nikolics és Grucics püspökök ünnepiesen beszélték a halottat. A beszételeken

ott voltak: a bán, a hadtestparancsnok, az országgyűlés tagjai, a zágrábi érsek, a hatóságok fejei és nagyszámú közönség. A beszételek után hosszú gyászmenet kísérté ki a halottat a temetőbe, ahol újabb beszételek után dr. Spevec al-elnök megható beszédet mondott.

— Zichy Jenő Fiumében. Gróf Zichy Jenő tiszteletére ma este — mint tudósítónk táviratozza — a tisztviselők egyesületében ötven terítékű banketet rendeztek. Jelen volt Fiume magyarságának színe-java. Többek közt ott voltak: dr. Gaal Tibor és Csöke Ferencz miniszteri tanácsosok, a polgármester stb. Az első felkészítőt Szabó Samu, a tengerészeti akadémia tanára mondta Zichyre. Zichy poharát a magyar egyesületre emelve, kiemeli, hogy öt tudományos utjában bazafias cél vezérelte. Örömet fejezi ki, hogy itt Fiumében ilyen derék, összetartó hazafiakra talált. Ezután Körösi tanár beszélt még. Zichy Jenő holnap este hat órakor Budapestre utazik.

— A Duna. A Duna már hetek óta folyton apadóban van. Valóságos lehetetlenné vált a hajózás, különösen az Al-Dunán, ahol tömérdek zátony emelkedik ki a vízből, s a folyam medre is oly sekélylyé lett, hogy csupán dereglyéket lehetett rajta usztatni. A földművelésügyi miniszterium yizrajzi osztályához érkezett jelentések szerint a felső folyamszakaszon most rohamos áradás állt be a nagy esőzések és havazás miatt. Így például Dévénynél a Duna tegnap óta százötz centiméterrel emelkedett. A víz egész Budapestig árad tegnap óta. Itt tegnap ötvenhat centiméterrel hetvenegyre szökött a víz magassága, s most már állandó áradás várható annál inkább, mert a Duna felvidéki folyói mind erős áradásnak indulnak.

— A katonaiskolák építőinek. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a honvédségi tisztképző- és nevelő-intézetek elhelyezésére szolgáló épületek létesítése körül szerzett érdemeik elismerésül Alpár Ignác műépítésznek a Ferencz József-rend középkeresztjét, Neuschloss Marcell építési vállalkozónak és nagyiparosnak a harmad- osztályú vaskorona-rendet díjmentesen és Ziegler Géza építőmesternek a koronás arany érdemke- resztet adományozta.

— Merénylet Sturdza ellen. Bukarestből jelentik, hogy Sturdza Demefer miniszter- elnököt tegnap, amikor a kamara üléséből gyalog hazafelé ment, egy elkeseredett ember megtámadta. A miniszterelnök éppen a Vitéz Mihály szobra mellett haladt el, amikor egy, a jobb osztályhoz tartozó, körülbelül ötven évesnek látszó férfi elszántan utjába állott és hevesen kikelve, megintépellálta, mi- onkból bocsátották el a mezőgazdasági banknál elfoglalt állásából. — A mi- niszterelnök, mire a támadó részeg ember benyomását tette, válasz nélkül folytatni akarta utját, azonban támadója ebben megakadá- lyozta, mennyiében karját megragadta s öklöl- csapást mért a miniszterelnök arcába. A jele- net csakhamar nagy néptömeget csődített össze. A rendőrök odasiettek, megragadták a merénylőt és heves ellentállás után a rendőrségre vitték. Kihallgatásakor kiderült, hogy a mezőgazda- sági bank könyvelési osztályának volt egyik előkelő tisztviselője, akit magasfoku ideges- sége miatt kénytelenek voltak elbocsátani. A támadás híre a városban óriás feltűnést kel- tett. A király, a trónörökös és a közélet szá- mos kitűnősége siettek a miniszterelnök üd- vözlésére.

— Tolstoj karikázik. Az orosz illusztrált lapok most Tolstoj legújabb arcképeit közlik, melyek a nagy író t mint kerékpáros t ábrásolják. Tolstoj nagy kedvteléssel fűzi a keré- kpár-sportot. Azt állítja, hogy a biciklizés és a huszenné élektől való tartózkodása, hetven éves kora dacára, ifjú frissességet és ruganyosságot adnak neki. Sacharin, a nemrég elhalt nagyírő orvos-tanár, már husz év előtt megtöltötte a költö- nek, hogy bármilyen izom munkát végezzen. Az engedetlen páciens azonban éppen ellenke- zőjét teszi ennek, amit eddig nem volt oka megbánni. Az izmokat edző munka folytan a gróf saját állítása szerint, mindig jóízűen alszik és

állandóan vidám, élénk kedélye van. Néhány hó- nap előtt rokonai Jaszuaia-Polnaja-ban valóságos öszesesküvést szöttek ellene, hogy eltérítsék a kerékpár-sporttól, de a gróf nem törődik hozzá- tartozói ellenzésével és naponta több órán át karikázik.

— Hymen. Gróf Dégenfeld József Hajdúvár- megye főispánjának leányát, Mária grófnőt huszon- kettedikén vezeti oltár elé Strada Gyula, a hetedik Vilmos-huszárezred főhadnagya.

— Árvák karácsonyfája. A protestáns orszá- gos árvaházban december huszonnegyedikén, dél- után négy órakor tartják a karácsonyfa-ünnepet, mely alkalommal Horváth Sándor evangélikus lel- kész szónokol. A választmány bizalommal kér adományokat a nagylelkű emberbarátoktól az árva- ház százhat árvája számára állítandó karácsony- fára. Az adományok az árvaházba küldendők.

— Az ezred mentője. A Karlsruheban állo- mászó gránátoszéred egy közlegénye vigyázatlan- ságból nekiment az utcán a helyőrség parancs- nokának, aki szembe jött vele. Fél a szegény ördög a büntetéstől és mikor a tábornok a nevért kérte, akadozva válaszolt:

— Zimmermann, közlegény a tizedik szá- zadban!

— Holnap reggel jelentkezik az őrmesteré- nél. Megértette?

— Jelentem alázatosan, megértettem.

— Mehet.

Másnap várta a tábornok a jelentést, mely azonban késett. Tudakozódott hát Zimmermann közlegény felől, aki a tizedik században szolgál. A felvilágosítás azonban, amit kapott, nem elégít- hette ki, mert a tizedik században szolgáló Zim- mermann be tudta igazolni alibijét. Világos lett tehát, hogy a szorongatott katona másnak a nevért mondta. Ez a körülmény még jobban feldühösi- tette a tábornokot. Kiadta szigorú parancsban, hogy ki kell nyomozni a tettet mindenképen. A szigor, fenyegetés, vallatás azonban hiábavaló volt. Csak nem került kézre az ál-Zimmermann. Ekkor egy szigorú szót mondott ki a tábornok:

— Ha a tettes kézre nem kerül, karácsony- kor senki sem kap szabadságot. Egy napot sem.

A szegény katona-gyerekek szomorúan vitték szét a hirt. Mindenképp elpanaszolták nagy bánatu- kat. Sokan vágnak haza, a falujukba, egy-két rövid napra, hanem alighanem hiába. Ekkor egy mentője támadt az ezrednek egy szakácsnő szemé- lyében. A kisasszony, aki állandó érdeklődéssel visel- tetett a hadseregiránt, visszaemlékezett, hogy néhány hónap előtt volt egy „unokatestvére”, akit Zim- mermannnak hívtak. Megírta ezt a dolgot a tábornoknak is, aki magához hívatta a leányt. Rendes had- sorokban állították fel az ezredet és a leány ki- választotta a Zimmermannját, akitől kiderült, hogy a valódi neve Schweitzer és álnéven mutatkozott be a leánynak is és a tábornoknak is. Ráismert a tábornok is a katonájára és a büntetés nem késett sokáig. Az ezred pedig mentőként emlegeti a szakácsnőt, aki megmentette az egész ezred karácsonyát.

— Halálozások. Szathmári Mezey Sándor, brazilai osztrák-magyar követ, egy bécsi magán- gyógyintézetben tegnap 48 éves korában meghalt.

Dr. Kraemer Józsefné, született Latzkó Szi- dónia, dr. Kraemer József fővárosi ügyvéd neje, ma délben, rövid szenvedés után jobblétre szen- derült.

Ugocsa megye, Halmi községből jelentik, hogy Csók Bálint nyugalmazott királyi táblai bíró ott a napokban 75 éves korában elhunyt. Raizs Aladár szepesmegyei alispán az apósái gyászolja az elhunytban és Ugocsa megye sok előkelő családjá osztozik a gyászban.

— Az obstrukció öröke. Különös eset történt tegnap a bécsi parlament ülése alatt. Mint mai lapunkban megírtuk, ezen az ülésen botrányos jelenetek játszódtak le. Egy varsói gazdag földbír- tokosra, aki kíváncsiságból egyszer meg akarta hallgatni a Reichsrath tárgyalásait, ezek a botrá- nyok olyan nagy hatással voltak, hogy a szeren- csétlen ember hirtelen ördöngöni kezdett, úgy, hogy egy elmegyógyító intézetbe kellett szállítani. Az eset-ről bécsi tudósítónk a következőket jelenté:

Lovag Zvan Iván Vladimír varsói földbirtokos kiráncsiságát a lapok tudósításai annyira fölkellették a Reichsrath tárgyalásai iránt, hogy ünnepi ruhát öltött és elment a parlament karzátára. Eleinte nyugodtan hallgatta a vitát, mikor azonban a botrányos jelenetek kitértek, a földbirtokos magaviselete hirtelen sajátos módon megváltozott. Izgatottá lett, az arca erősen kipirult, majd hirtelen ökölbe szorított kezekkel föluggrott helyéről és stentori hangon reprodukálhatatlan szidalmakat röpített a botrányt okozó képviselők felé. A heves jelenetek közepette eleinte észre sem vették az illetlen közbeszólásokat. Csak amikor azok ismétlődtek, akkor vezette ki egy teremszolga a rendzavarót. Zvant a rendőrségre kísérték, ahol a rendőrorvos nagyfokú idegességet és abnormis agyműködést konstatált rajta. A lovag később egy kissé lecsillapodott ugyan, de izgatottsága mégis állandóan olyan nagy, hogy egy gyógyintézetbe kellett szállítani.

— A talált gyűrű. Furfangos módon csapta be egy szédelő Gorell József tizenkilenczéves szombathelyi mézárólegényt, akit gazdag édesapja világot látni küldött a fővárosba. A fiatal ember nem tudott magának állást szerezni és tegnap délelőtt a központi vásárcsarnok mézáróseit kereste fel alkalmazásért. Amint a vásárcsarnokot bámulta, egy elegánsan öltözött úri ember lépett hozzá és megszólította:

— Ugyebár, kedves barátom, maga állást keres? Én tudnék magának egy pompás, kényelmes állást szerezni egy doboz-gyárban.

A legény megörült az ajánlatnak és elindult az idegennel, hogy bemutassa magát a gyár főnökénél. Utközben az elegáns idegen egy kissé hátramaradt, egy kis csomagot vett ki zsebéből és így szólt:

— Nézze, kedves barátom, bennünket a szerezése kísér. Egy kis csomagot találtam. Talán pénz!

Amikor felbontották, egy szép ékköves gyűrű bukkanat elő, melyhez egy tizenhat forintot kiállított számla volt mellékelve. Nagy örömmel befordultak egy mellékutcába s egy ház előtt így szólt az idegen:

— Nekem egy levelet kell ide felvinnem. Itt van a gyűrű, vigyázzon rá, míg én lejövök.

A kapuig ment, itt azonban visszafordult:

— De én nem bízom önben, barátom, adjon valami biztosítékot, hogy el nem szökik?

— De nincs ám nálam annyi pénz!

— Hát akkor adja biztosítékul a téli kabátját.

A fiatal ember gyanútlanul levetette báránnyal bélelt téli kabátját és átadta a házba távozó idegennel.

Körülbelül két óra hosszat várakozott, de hiába. Végre is elunta az álldogálást, meg aztán fáztott is, hát bement a házmesterhez, hogy megtudja, kivel van dolga. A házmestertől megtudta, hogy az a fiatal ember, akit ő vár, a ház másik kapuján kiment, mivel a két utcára szolgáló háznak két kapuja is van. A rászédett embert szörnyen bántotta a dolog, de megvigasztalta a nála levő „drágaköves” gyűrű. Bevitte egy zálogházba, itt azonban fölvilágosították, hogy a „drágaköves” csak üveg s az egész gyűrű egy krajczárt sem ér. A világlátás végett feljött fiatal embernek egyik rokona vett más télikabátot, aztán hazaküldte Szombathelyre, ahova nem a legkallémesabb emlekeket viszi magával.

— Baccarat. Szenzációs bűnpör készül Berlinben. Egy ottani előkelő szállóban lelepleztek egy előkelő társaságot baccaratjáték közben. Katonatisztek, ügyvédek, magánzók keresték fel napról-napra a kártyabariangot, ahol óriási összegek forogtak. A játékosok közt volt egy titokzatos gentleman, aki következetesen nyert napról-napra. Berlinben óriási feltűnést keltett a kártyabariang leleplezésének híre, mert a legelőkelőbb társadalmi körök tagjai vannak kompromittálva.

— Fehér róka. Lőcséről írja tudósítónk: Ritka vadász-zsákmány jutott egy szepes-ófalvi vadász-társaság birtokába. A társaság egyik tagja ugyanis egy fehérszörű rókat lőtt. A róka szép és hatalmas példány; hozzája hasonlót csak a sarkvidéken lehet találni.

— A szarított dinamit. Sínkfalván, Szepes-megyében — mint tudósítónk jelenti — egy átázott dinamittöltényt akart megszárazítani egy bányamunkás. Odatette a nyitott tűzhelyre és oda-telepedett maga is — melegezni. A dinamit ha-

zarabb melegeedett meg és nemcsak megszáradt, hanem föl is robbant s az érthetetlenül vigyázatlan embernek mind a két lábát szétlépte.

— Egy falu pusztulása. A hontmegyei Hont községben — tudósítónk jelentése szerint — ma éjjel ismeretlen okból tűz támadt, mely néhány ház kivételével az egész falut elhamvasztotta. A lángokban egy ember és egy asszony is elpusztult. A kár nagy s a szegény nép hajléktalanul maradt ebben a kemény hidegben.

— Velődi Jseger tanár-féle normál-alsórubákat (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Hejek Adolf*, Szervita-tér „a vadászrendőz”.

— Ragyogó karácsonyfadísz Kortész Tódornál.

— Nem érdektelen olvasmány az a hirdetés, mely lapunk hirdetési rovatában található. A spiritiszták „Világosság” címen lapot indítanak, azt hirdetik.

— Jubileumi zongorák, a most divatos mahagonfából gyönyörű aranyrésztel herceves gyártmányokban, teljes jótállás mellett a legelkiesmeretesebbnek elismert Deutsch Gébor-féle zongorateremben V. Erzsébet-tér 7. sz. (Bécsi-utca sarkán) 1. em. kaphatók és bérelhetők.

#### Napirend.

**Naptár:** Szombat, december 17. — Római katolikus: Lázár p. — Protestáns: Lázár. — Görög-ország (december 5.): Szabasz. — Zsidó: Tebeth 4. — Nap két: reggel 7 óra 29 perc, nyugszik: délután 3 óra 52 perc. — Hold két: reggel 10 óra 17 perc, nyugszik: este 9 óra 4 perc.

A miniszterelnök nem fogad.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8–10 óra.

Nemzeti múzeum Képtára nyitva délelőtt 9–1 óra. Többi tárlat, köztük a *véprajzi osztály* is (Erzsebet-tér 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

A Nemzeti Szalon karácsonyi kiállítása (Ferenciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 órától este 9 óráig. Belépési díj 20 krajczár.

Az iparművészeti társulat karácsonyi kiállítása nyitva d. e. 9–1 óra és d. u. 5–8 óra. Belépés díjtalan.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépési díj 50 krajczár.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferenc óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 1/25 óráig. Belépési díj 50 kr. Gyermekeknek 30 krajczár.

Modern metszetek kiállítása, az országos képtárban (Akadémia, II. emelet) nyitva d. e. 9–1 óra. Megtekintése díjtalan.

## SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

\* Operaház. A zenetörténet feljegyzi, hogy Beethoven most százhuszonnyolcz éve született, alkalmasint december tizenhatodikán. A nap nem bizonyos. Az évforduló alkalmából az Operaházban színpadra hozták „Fidelio”-t Diósynd Handel Bertrával, aki a czimszerep zenei és érzelmi részét izléssel és melegséggel oldotta meg. A zenekar az első felvonás után a Leonora-nyitányt — Erkel Sándor mesteri vezetése alatt — oly nagy fényvel játszotta, hogy ez kárpótolt a mai előadás számos fogyatékaért.

\* A Nemzeti Szalon megnyitása. Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter ma délelőtt nyitotta meg a Nemzeti Szalon kiállítását. A miniszterium részéről kivüle Zsilinszky Mihály államtitkár és dr. Lippich Elek miniszteri titkár is jelen volt. A minisztert Hock János képviselő üdvözölte, akinek beszédére Wlassics szives szavakban válaszolt, aztán majd egy óra hosszat nézte a kiállított képeket.

\* Echegaray új darabja. „Halálos hallgatás” címmel került színpadra Madridban Echegaray egy új darabja. Mint a nagy spanyol utolsó darabjai általában, ez is megbukott. „Halálos hallgatás” öli meg egy ártatlan fiatal leány lelkét. Gloria (ez a leány neve) szerelmét, jövőjét adja oda tserébe, hogy le ne hulljon a lepel egy féltelt titkáról. Anyja bűnét titkolja, annak bűnös szerelmét, melyet egy fiatal emberrel folytat. A gyánu árnyékát is eltereli anyjáról azáltal, hogy azt önmagára hárítja. Őt tartja bűnösnek az atyja, az egész világ, mindenki. Ezért a sikerért áldozza fel a szerelmét is. Mert szeret. Szeret egy ifjút, Ráymondot, aki nem törődve a világ sugdosásaival, megkéri a kezét. A leány elutasítja, mert meg kell őriznie a látszatot, meg kell védenie az anyját. Nem is válaszol az ifjúnak, aki azt kérdi tőle, miért is utasítja el? Hallgat, mély-séges „halálos hallgatással”. Ráymondot ekkor ki-mozni kezdi a féltékenység. Hogy gyötrelmeitől

megszabaduljon, beleköt egy híres párbajhősbe. Megrekerkszik és sebet kap. Halálos, gyógyíthatatlan sebet. Utolsó óráit éli már, mikor Gloria felkeresi és elmond neki mindent néhány rövid szóval.

— Az anyám a bűnös, nem én . . .

Megszakítja halálos hallgatását egy haldokló előtt akinek visszaadja élte alkonyán szive nyugalmát. Ezzel végződik a darab, melynek a spanyol lapok nem jósolnak hosszú életet.

\* A nagybányaiak kiállítása. A nagybányai festők kiállítását holnap nyitják meg a régi Múcsarnokban; a tárlat megnyitásán ott lesz a közoktatásiügyi miniszter is. A nagybányai iskola képeit természetesen nagy érdeklődéssel várja a műbarátok közönsége is, mely a magyar képzőművészet fejlettségének legkiválóbb bizonyítékát látja abban, hogy ennek a művészetnek már a secessionistái is megerősödött külön művészi körökbe alkotnak. A művészet még további fejlődésének már most az volna a bizonyítéka, ha a secessionisták táborában új secessió keletkezne s a művészi élet hullámai így gyűrűznének tovább, s végtelen felé . . . Kiváncsiak vagyunk, hogy a tárlat eleget tesz-e majd ebbeli várakozásunknak, vagy pedig ismét azt fogja bizonyítani, hogy a nagybányai iskolában az illető művészekre nézve üdvös, de a secesszionizmus jövőjére nézve lesújtó összhang uralkodik. Az illusztrált meghívó, melyet a nagybányaiak tárlatuk megnyitására szétküldtek, ebben az irányban nem nyújt felvilágosítást. Általában csupa miszticizmus ez a meghívó; nem csak hogy a secesszionizmus jövőjét nem lehet belőle kiolvasni, de még azt sem, hogy mit akar mondani a czimkép. A zöldesszürke kartonon egy ifjú ül, egy bánatos ifjú, aki nem halban homályosságban és a távolba néz, noha szeme nincsen. A távolból sötét felhő, vagy mithikus sötétség, vagy más ehhez hasonló titokzatos dolog gomolyog elő. Abszolúte nem tudni, hogy minek a szimbóluma ez a kép; de az artikulált magyarázat hiányát mégis pótolja rajta egy erős hangulat, amelybe beléegondolható minden, mint a nagy szimfóniákba. Mire való a meghívó papirosára pazarolni az ilyen hangulatot, mikor az vászonra volna érdemes és így csak kárba veszté miatta egy nagybányai kép. A meghívón inkább világosabban kellett volna kiírni, hogy mikor lesz a megnyitás: mert a DV.-t általában Défi Vasutnak szokták olvasni, nem délutánnak. VV.)

\* Feleki nyolczvan éves. Feleki Miklós, a Nemzeti Színház nyugalmazott tagja, vasárnap lesz nyolczvan éves. E nagy kort ép erőben és egészségben érte meg, számos barátjának és tisztelőjének őszinte öröme.

## TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

\* Radó Antal könyvel. Filiszternek mondja magát Radó Antal az egyik eredeti versében. S kikapjuk, gombostűre szurjuk ezt a mondását, mert körülbelül ez az egyetlen hazugság az ő egész életében, minden írott munkájában. S ő, aki megérti a világ minden költőjét, a némettől a görögön át egészen a perzsáig, épen csak ezt az egy szót nem értette meg, amelyről pedig verset is írt. Mert furcsa filiszter volna, aki nem az eleven és fölöttébb rossz nyelvű irópatások közt keresi a maga társaságát, hanem esziendőkön keresz-től mindig ott bolyong a halhatatlanság örök mezőin, ahol csak igazi mesterekkel esik találkozás. És nem divatos mesterekkel, akik ötven esztendő múlva megint senkik lesznek, hanem jól kipróbált, elmúlt koroktól megszentelt mesterekkel. Neki a régi perzsa mesemondók, a klasszikus írók kelleneek s az a legkisebb kirándulása, amikor csak Leopardihoz vagy Musset Alfrédhez megy vissza. Nem filiszter Radó, hanem az igazi finom lélek s ha soha, most igazolta ezt, amikor a magyar Musset-vel ajándékozta meg irodalmunkat. A filiszter soha meg nem állott volna az „Éjszakák” csudálatos strófáinál, amelyeket igazában meg sem érthet, Radó Antal pedig leaszílt

\*) Ugy van.



a mélységeibe és meglátta minden gyöngyét, minden rejtett szépségét. Micsoda finom, édes világ ez! És a Radó Antal izlése, nyelvének hajlékonysága az egészet megnyitja a magyar olvasónak. Ahul egy dőcögő sor, vagy egy csikorgó kifejezés megrontaná a szükséges áhitatot, a Radó Antal művészete az illuzió teljességét tudja megadni és mélyszépséggel gyönyörűségi olvadnak a Musset csodás világába, melyben az ember szinte élve, mert az érzések szóvalnak meg és beszélnek hozzá. S az „Éjszakák” mellé sorakoznak Musset legújabb poémái, a „Simona” is, melynél kedvesebb elbeszélése alig van a világirodalomnak. Az az óra, melyet az olvasó ennek a magyar Mussetnek áldoz, felejthetetlen marad, mintha valami mesevilág nyílt volna meg előtte. Csak egy órára, hogy aztán csak emlékből éljen tovább. Ez az egyik könyve Radó Antalnak, a magyar Musset. A másikban az eredeti verseit adja és ezek sem hétköznapi munkák. Az érzésből talán kevesebb van bennük, de finom izlés, disztinált technika s az erején túl nem vállalkozó érettség teszi becsesebbé. A dalokban (dalok és történetek vannak a kötetben) egy élet csöndes holdfénye rezeg, a finom strófákban kicsiny, de meleg és őszinte akkordokkal. A történetek pedig egy nevető filozófus világnézetének tükörcsüvegben mutatják. A téma sohasem közönséges, a hang mindenkor kiforrott, a tanulság tiszta és kellemes: — ilyenek a Radó Antal történetei. És a Wodiáner-czég, mintha csak alkalmazkodni akart volna a tartalom jellemző tulajdonságaihoz, egyszerű és finom köntösben bocsátotta utjára a Radó Antal két legújabb könyvét. Nem kiabál a külsejük, de egész csöndben is el fognak jutni a művelt magyar közönséghez. (K.)

— Kiss József olcsó kiadásban. A tavaszszal olyan fényes kiadásban jelentek meg Kiss József költeményei, mint még egyetlen magyar költő sem. A pazar kiadást most egy olcsó kiadás követte, amely csak úgy, mint az előbbi, gondolkodóba ejti az embert. Az előző kiadás azért, mert kételkednünk kellett, vajjon olyan drága és tulszép könyvet is megvesz-e a magyar közönség, a mostani meg azért, mert szinte hihetetlen, hogy ilyen pompás, díszes, értékes könyvet ilyen olcsón adhasson a kiadó. Erre csak egy eszében képez, ha annyira vásárolják, amennyire Kiss József megérdemli, szaz hogy minden magyarul tudó ember megveszi. A pompás kötetet Singer és Wolfner kiváló izléssel állította ki és egy forint-ötven krajczárért adja. A munkához Kiss József, aki mostanában csak nagy ritkán hallatja hangját, Ajánlást is írt, amely így szól:

#### Ajánlás.

Nem adatott nekem farszárnyaló ének,  
Zengni dalját, régi dicsőségét, —  
Mélkzó honfűből légy zengzete bongva  
Bele nem cseng az én utzáli dalomba, —  
Aki nek névére honfi szíve dobban,  
Az én árva nevem nincs az ő sorokban,  
S hitem, dicsőségem tetszik csak olyannak,  
Mint vándor bohóczé, akit megtapsolnak,  
Miközön ponyvát terít és bukfeneczet árol  
Dologtalan népek olcsó mulatságnak.

Ó pedig szereltek, én földem, te drága,  
Mint talajt a fa, hol elhullt virága,  
Lelkem minden szála te hozzád van kötve,  
Ugy fogódzik belé áldott szent rögtödben.  
Cordélia módra szerettelek mindég  
És viseltem érte a gony Nessus-íngét.  
Kitagadva jártam időlen-időig,  
Sajnálattal én tölem eltűnt emlédd,  
És amerre jártam, vadonról vadonra,  
Köböl volt a virág, fagyból a hegy orma  
És nyomasztó magány, míg a szem elállhat —  
Sasok utja, melyen a sas is elfárad . . .

Dadogtam egy-két dalt nyugtalan álomban,  
Félig elkacagtam, félig elzokogtam,  
Jára része bele veszett a viharba,  
Ha felsír, talán az én nótám sirálja.  
Lassu köny szivárog végig az orczámon,  
Nem tudom, de lehet, én is azt sajnálom.  
Mi sajnálni való van egy elhullt álmon?  
Mi sajnálni való egy pár letűnt szárnyon?

Halk bizsergést érez olykor a szíromban,  
Valami megmozdul, amit eltemettem.  
Akit eltemettek, magát megbecsülje,  
Fel ne akarózzék napfényes derűre.  
Dalok töredéki maradjatok nyugtón;  
Nem sokára, érzem, magam is lenyugszom,  
S mi itt felbeszakadt és zaklatott engem,  
Majd egy más csillagon talán tovább zengem.  
1898. november végén.

Kiss József.

## FŐVÁROS.

(A Károly-kaszárnya telke.) A tanács felhívta a mérnöki hivatalt, tegyen valami javaslatot az új városháza építésére nézve. A Károly-kaszárnya telkének szabályozására a tervek készen vannak, már most ezek alapján foglalkozhatni az új központi városháza kérdéssel is. A mérnöki hivatal azonban nagyon furcsa leleplezést eszközölt az elfogadott és pályadíjazott tervekről. Azt mondotta legutóbb a tanácsnak küldött jelentésében, hogy a különféle szakbizottmányoknál elfogadott tervek egyszerűen megvalósíthatatlanok. E miatt az új városháza építése iránt való javaslat-tételhez is nagyobb időhalasztást kér. Már most csak az a kérdés, mikor volt a mérnöki hivatal tudósabb, akkor-e, mikor a pályatervek elfogadását ajánlotta, vagy most, amikor kideríti, hogy a régóta tárgyalt szabályozási kérdés a pályanyertes tervek alapján megoldhatatlan.

(Az új miniszterelnöki palota.) A középítési bizottság ma délután tárgyalta a kormány terveit a budavári új miniszterelnöki palota építéséről. E terv szerint az új palota a régi területet foglalná el. Devesis Ferenc műszaki tanácsos indítványára kimondták, hogy a tervek pólását kéri, mert a Szent György-tér nagyban módosult a királyi palota építésénél s a királyné szobrának odahelyezésével. A bizottság abban a nézetben van, hogy a miniszterelnöki palota déli homlokzatának egy irányba kell jönnie a honvédelmiügyi miniszteri palota elejével.

(A Margitsziget hídja.) Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter a Margitsziget hídjáról szóló törvényjavaslatot már rég elkészítette, s amit a törvényhozás elfogadja, az építkezés azonnal megkezdődik. (Roppant bizonytalan határidő!) A költség félmillió forint felé jár, ebből azonban kétszázszázötven forintot a főherceg fedez s a sziget partvédő műveit is a főherceg csináltatja. A híd ügyében ma délután Cseörgheó Gyula államtitkár elnöklése alatt értekezlet volt. A tárgyalásban részt vettek a kereskedelmi, belügyi, földművelési és pénzügyi miniszteriumok, továbbá a főváros és a főhercegi uradalom képviselői s a híd terveit elfogadták. Eszerint a híd a Margit-híd társaság pontjából indul ki, körülbelül akkora szélességgel, mint amekkora a Margit-híd. Szélessége tizenkét méter; villamos közlekedést a hídon nem engedélyeznek.

(A légszuszogó gyár körülménye.) A ferencvárosi légszuszogó gyár kibővítésére kért telek árát a pénzügyi bizottság ma délután huszonöt forintban szabta meg s így hozzájárult a telekkeladó bizottság többségének a véleményéhez. Valóban nem tudni, hol akar a pénzügyi bizottság valamelyest segíteni a pénzügyi helyzet meghibbant mérlegén. Mert most kiváló szolgálatot tehetett Budapest finansziális érdekeinek, elismerésére méltóbbat még a szódavíz- és a bicikli-adó terveinél is. A gáztársaságnak nélkülözhetetlen a ferencvárosi gyár mellett kiszemelt óriási terület. Vagy megkapja, vagy az egész telepet kiviszi a főváros határára, ahova voltaképpen való és kénytelen lesz a gyár mostani területét olcsó pénzen — ahogy kapta — visszavenni a fővárosnak. És ha ezt a telket parcellázzák, száz meg százezer forintot kaphatnak érte a legrovidebb idő alatt. Ez azonban szinte mellékes szempont, amikor a társaság közismert kapzsiságáról van szó. A gyárban termelt gáz csak valamivel rosszabb, mint aminőért például Amerikában gyárost és hatóságot egyaránt megünnelnek. A gáz áráról egészen más ítéletet mondhatni. Ez szinte példátlanul jó. A koaksz minden tekintetben egy nívóan áll a gázzal, botrányos drága és bot-

rányos rossz. Most a tél alkalmából uton-utfélen hallani ezt a panaszt, csak a pénzügyi bizottság nem hallja. A közgyűlés hihetőleg nem fogja helybenhagyni ezt a határozatot.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

— Méregkeverő férj. Méregkeverési bűnper foglalkoztatta ma a királyi ítélőtáblát. Egy irodaszolga, csak hogy megszabaduljon feleségétől, aki folyton felténykedett rája, sósavat öntött a beteg asszony orvosságába. Szerencsére az asszony észrevette és nem ivott belőle. Horváth Pálnak hívják a lelketlen irodaszolgát, aki mikor a felesége szivgörcsöt kapott és az orvos orvosságot írt neki, magához vette a receptet, megcsináltatta az orvosságot és jó adag sósavat öntött közé. A beteg nőnek feltűnt, hogy a papiros, amelybe az üveg csomagolva volt, egy helyen kiégett. Néhány csöppet a kezére öntött a gyanús folyadékból, hogy meggyőződjék, mi van az üvegben. — Ekkor észrevette, hogy a folyadék kiégette a kezét. Horváthné azonnal felretette az orvoságos üveget. A törvényszék előtt Horváth megvallotta, hogy meg akarta mérgezni feleségét. Kijelentette a tárgyaláson, hogy egyetlen vágya volt ettől a nőtől megszabadulni, mert folyton üldözte őt szerelemföltésével. A törvényszéki kemikus megvizsgálta a folyadékot és nemcsak sósavat talált benne, de kénsav és arzenikum nyomait is mutatkoztak az üvegben. A kemikus véleménye szerint épeszű ember nem iszik ilyen folyadékból, mert amint a szájához veszi, azonnal érezheti, hogy égési az ajkát. De már az is elég arra, hogy ne igyék belőle, ha a kiégetett papírost látja. A budapesti törvényszék három évi fegyházra ítélte Horváthot. A királyi táblán ma Tolnai bíró adta elő az ügyet és a tábla már bele is kezdett az ügy tárgyalásába, de tovább nem folytathatta, mert több bűnügyi irat hiányzott az aktacsomóból. Ezért visszaküldötte a törvényszékhez. Néhány hét múlva ismét foglalkozik az ítélőtábla az érdekes mérgezési perrel.

— Gyilkos törpe. St.-Pöltenből írják, hogy ott tegnap ítélkeztek Strasser Antal huszonnégy éves fahordó-szolga fölött, aki egy asszony meggyilkolása miatt állott az esküdtek előtt. Strasser, aki nem nagyobb egy tíz éves gyermeknél, részletesen és nagyon egykedvűen beszélt el a gyilkosság lefolyását. Csupán akkor fakadt sírva, mikor azt beszélt el, hogy törpesége miatt mennyire gunyolták a gyerekek. Egy vasárnap este Pfarrdorfól Lackenbachba ment. Az erdőben találkozott Wieder Genovéval, egy fahordó-szolga feleségével, és mivel az asszonynak lámpása volt, Strasser hozzá akart csatlakozni. Az asszony el akarta kergetni és végigvágott ernyőjével a törpén, miközben szidalmazó szavakkal illette. Strasser e miatt roppant dühre gerjedt. Kést rántott és megszurta vele az asszonyt. Wieder Genovéva erre dulakodni kezdett vele, miközben mind a ketten lezuhantak a Pilach-patak tölteséről. Strasser végre legyírta az asszonyt, összeszurkálta a fejét és mikor Wiederné már elvesztette az eszméletét, egy nagy követ addig verte a fejét, míg a szörnyes értelmében darabokra zúzta. A holttestet aztán az alig egy lábnyi mélységű patakba dobta. Az asszony után három árva maradt. Mikor a törvényszék elnöke azt kérdezte a gyilkostól, hogy olyan csekélység miatt hogy tudott áldozatával olyan kegyetlenül elbánni, azt felelte:

— Borzasztóan dühös voltam és azt akartam, hogy egészen meghaljon.

Az esküdtek egyhangulag bűnösnek találták a gyilkosságban, mire a törvényszék kötélhalálra ítélte.

## A májusi népgyűlés.

Ezelőtt két esztendővel, május hónap tíze dikén, vértől ázott a Kerepesi-ut. A rendőrök gyakorolták hadi tudományait munkásokon, kik egy monstre szociálista-gyűlésről vonultak hazafelé. A Kerepesi-utat mintegy harmincz ezer munkásból álló tömeg özönlötte el, melyet a rendőrök egy harczi kis csapata hősiességgel elszántással megtáma-



dott. Akkoriban nagyszámu idegen volt a fővárosban, akik a millenniumi kiállítást jöttek el megnézni. Ez esemény hatása alatt százával szökődtek meg, rémhíreket hordva szerte egész Európába a magyarországi állapotokról. A rémhírek azonban még csak találtak sem voltak.

Megvilágítja az eseményeket az a tárgyalás is, mely ma folyt le a budapesti büntető törvényszék előtt Czárán István elnöklése alatt.

Zborowszky Ferencz és Lőrincz István munkások voltak a vádlottak. Hatóság elleni erőszak miatt vádolta őket az ügyész.

A fővádlott, Zborowszky Ferencz, a vádhatározat szerint egy nagy csoport élén megtámadta Gersich Lajos rendőrfelügyelőt, aki el akarta a rendőrökkel a csoportban vitt vörös zászlót vetteti. Azonfelül súlyosan megütötte Kocza János rendőrt. Lőrincz István, a másik vádlott pedig állítólag vastag bottal ütötte a rendőröket.

A tárgyalás folyamán Zborowszky elmondta, hogy mikor az elvett zászlót visszakövetelte, két rendőr megragadta és átcepelte az utca másik felére, a „Metropol” szálloda elé. Ott vagy nyolcz rendőr kezdte kardlapozni, aztán megkötözték és folytonos ülegek közt vitték be a kapitányságra. Tagadja, hogy Kocza Jánost megütötte volna, mert nem volt nála semmi fegyver.

Lőrincz István is tagadta, hogy botját használta volna. Csupán egy kardcsapást fogott fel vele, melynek nyoma a corpus deliktusként a törvényszéknél levő boton is meglátszik.

A tanúhallgatások során a rendőrök valamennyien „egybehangzó” terhelő vallomást tettek. Szerintük Zborowszky egy rendőr melléről leszállított számtáblával ütötte fejbe Koczát, aki három hétig feküdt az ütés következtében. Ezzel szemben konstataulta a törvényszék, hogy a rendőrök egyáltalában nem viseltek akkor számtáblát.

A védelem tanúi közül Kasics Péter nyugalmazott miniszteri tanácsos vallomása kellett felhívást. Szerinte a nagy száma miatt csak lassan oszladozni tudó tömeget a rendőrség provokáló módon támadta meg Zborowszky esetének közvetlen szemtanúja volt Kasics. A vádlottat négy rendőr ragadta meg, noha egészen egyedül állott, fegyver vagy bot nélkül. Zborowszky pusztán kézzel védekezett, míg aztán vagy nyolcz rendőr kezdte minden oldalról kardlapozni. Eközben, úgy látszik, egyik rendőr megütötte kardjával vigyázatlanságból a másikat, mert egyszerre azt látta Kasics, hogy egy rendőr, a Zborowszkytól t á v o l a b b á l l ó k ö z ü l, a járdáról a kövezetre bukott. Gersich felügyelő erre kardja hegyét Zborowszky mellének szegezte, mire ez megadta magát. A rendőrök leteperték, rugdalták, annyira, hogy a közelben álló lovasúti kocsin levő nők arcukat rémültökben eltakarták. Megerősíti, hogy a rendőrök nem viseltek volt a csatározás alatt mellükön ércztáblákat.

Néhány tanú kihallgatása után az ügyész hatóság ellen elkövetett erőszak büntetvével és súlyos testi sértés büntetvével vádolta Zborowszkyt. A Lőrincz István ellen emelt vádat azonban el ejtette.

Dr. Vig Viktor védőbeszéde után a törvényszék Zborowszkyt az enyhítő körülmények tekintetbe vételével a hatóság elleni erőszak vétsége és súlyos testi sértés vétsége miatt három heti fogságra és öt forint pénzbüntetésre ítélte.

A fogsázbüntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette a törvényszék.

## EGYESÜLETEK.

\*. **Atléta közgyűlése.** A magyar athletikai klub tegnap rendkívüli közgyűlést tartott, melyen dr. Gerenday György, a klubnak alelnöke a tiszteltől lemondott. A lépő alelnököt ez alkalommal nagy ovációban részesítették. Szokolay Kornél az egyet nevében átnyújtotta neki a klub aranyérmét. Krepelka Béla útkár aztán bejelentette, hogy a Magyar Athletikai Klub Gerenday működésének a sport terén való megörökítése céljából vándordíjat alapít, melyet nevéből nevez el. Majd a választás következett. Az új alelnök, Krasznay Ferencz, szék-

foglaló beszédében kifejtette programját, mely szerint az összes a klub részéről felkarolt versenyek intenzív művelését és fejlesztését, továbbá a klub tradícionális pozíciójának megővését tűzte ki célul. A közgyűlést társasvácsora követte a lépő dr. Gerenday György alelnök tiszteletére az álléta-kaszinóban.

\*. **A Bécsi Magyar Nemzeti Szövetség** vasárnap, december 18-án, táncszal egybekötött tekeestélyt rendez a „Prückel”-kávész (I. Franz-Josefs-quai, a Ferdinands-Brücke átellenében) sousterrain diszhelyiségében. Bécsben járó magyarokat szívesen fogadnak ezen a mulatságon.

\*. **Heraldikai társaság.** A magyar heraldikai és genealogiai társaság ma délután tartotta nagygyűlését az Akadémiában, báró Radvánszky Béla elnöklése alatt. A nagygyűlés első tárgya a Nagy Iván elhalálása következtében megüresedett másodelnöki állás betöltése volt. A nagygyűlés e tisztségre 27 szavazattöbbséggel a társaság titkárát, Fejérfatay Lászlót választotta meg. A másodelnökválasztást dr. Boncz Ödön felolvasása követte. Boncz Ödön a szentgyörgyi Bakacs-családnak lezármasát és czimerét ismertette vizeki Tallián Gyula eddigelő teljesen ismeretlen kutasi levéltárának iratai alapján. A titkári jelentést Fejérfatay László olvasta fel. A jelentés beszámol a társaság múlt évi működéséről és kegyeletes szavakkal emlékezik meg a társaság halottairól, akik között Nagy Iván másodelnök, a genealogia uttörő-munkása, Bárczay Oszkár, Finály Henrik, gróf Eszterházy János választmányi tagok voltak. A jelentés végén a titkári közönetet mondott a nagygyűlésnek tizenhat évi támogatásáért a kérte a gyűlést, hogy támogatásban őt másodelnöki működésében is részesítsék.

\*. **Magyar Közgazdasági Társaság.** A társaság ma Ghyczy Béla elnöklése alatt választmányi ülést tartott, melyet felolvasó ülés követett. Geöcze Sarolta olvasta fel a „Szociálpolitikai törekvésekről Svájcban az emberbaráti intézmények és a nevelésügy terén” című értekezését. Az előadó utal arra a körülményre, hogy a régi szociológia, a régi közgazdasági elvek lejárta magukat. Az élet a laissez aller laissez faire elvét és Smith Ádámtól meghazudtolta. A társadalmi élet jelenségeit ma már mindenütt összefüggésükben fogják fel s az emberbaráti intézményekben nem csupán az irgalom és a keresztényi szeretet tényeit, hanem sokkal inkább a társadalmi bajok orvosságait és preventív eszközeit látják. Utér aztán Svájc társadalmi intézményeinek jellemzésére, melyeknek fejlesztése körül az elv ez: a szociális bajoknak nincs egyéb orvossága, mint arról gondoskodni, hogy a társadalom senkit se hagyjon testi és lelki nyomorban. E törekvéseknek köszönhető, hogy a bűnesetek száma évről-évre csökken s ezeket is nem a svájciak, hanem jött-ment olasz munkások követik el.

## A HIVATALOS LAPBÓL.

**Kinevezések.** A kereskedelmi miniszter Schorschéban János posta- és távirada főtisztet a nyolczadik fizetési osztály harmadik fokozatába posta- és táviradafelügyelővé, a vallás- és közoktatásiügyi miniszter Neubrunn Tóbiás okleveles polgári iskolai rajztanítót a mohácsi állami polgári iskolához a tizedik fizetési osztály harmadik fokozatába rendes tanítót, Klein Sándor okleveles tanítót az úrmósi állami elemi népiskolához rendes tanítót, Gulyás Endre okleveles tanítót a mez budoni állami elemi népiskolához rendes tanítót, Schambek Zsófia okleveles tanítónőt a szekerim közszéki elemi iskolához rendes tanítónővé kinevezte. — A magyar királyi posta, távirada és távbeszélő elnökgazdája Róna Samu posta- és táviradaségdtisztet, Schaffler Gyula, Remenár Péter, Wallner Lajos és Muzikár Ferencz posta- és táviradagyakornokokat a X. fizetési osztály 3-dik fokozatába ideiglenes minőségű posta- és táviradatiszteké, továbbá Antal Afhanázi, Józsa Györgyöt, Somogyi Barnát, Berger Sándort és Porkert Edét, a posta- és táviradatisztképző tanfolyam végzett és alapvizsgát tett hallgatóit, ideiglenes minőségű posta- és táviradagyakornokokká nevezte ki.

**Pályázatok.** (Budapesti Közlöny 289. sz.) Irnoki Állama a rimaszombati járásbírósnágnál, pénzügyi szemlési állásra a nagy-szebeni pénzügyigazgatóság kerületében, díjaz gyakoronki állásra a ráczkevei királyi adóhivatalnál, szertári állásra a marosújvári sóbányahivatalnál, mázatiszti állásra a fehértemplomi királyi sóhivatalnál, aljegyzői állásra a trencsényi törvényszéknél, irnoki állásra a zombori törvényszéknél, pénzügyi szemlési állásra a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóság kerületében, rendőrkapitányi állásra Nyiregyháza rendezett tanácsu városnál, fogalmazói állásra a temesvári pénzügyigazgatóságnál, aljegyzői állásra a nagy-ajtai járásbírósnágnál van pályázat kihirdetve.

## NYILT-TÉR.

### Nyilatkozat.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának mai számában egy „Hogy készül a tokaji bor?” czimmel megjelent közlemény, kapcsolóban a Hegyalján kiderített állítólagos borhamissal, személyemmel is foglalkozik.

Az e hirben feltárat rémhistoriák eredetileg egy, helyben legutóbb megindult ellenzéki újságban láttak napvilágot, szükségtelennek tartottam azonban e hirlappal polemikába bocsátkozni, mivel az, ugyszólván, a nyilvánosság kizárásával jelenik meg és szenzációk hajhászásával iparkodik olvasókra szert tenni. Most azonban, hogy az „Országos Hirlap” is közzétette e hírt — a tekintetes szerkesztő ur engedelmével — arra néhány szóval reflektálni akarok.

A kiküldött bizottság Szofer Joachimmal nem talál más „gyanus dolgot”, mint — gelatinet, amelylyel minden pinczészetben a bort tisztítják és mely czikk használata a lenálló törvények értelmében meg is van engedve. Azonkívül a borokból mintát vettek és azokat lepecséselve Budapestre küldték. A kemizai vizsgálat során kiderül majd, mennyire alaptalan volt az egész feljelentés.

Különb is Szofer Joachimmal borkereskedői minőségében egyáltalában nem állok összkötetésben. Nevezett mindössze hegyaljai regalebérletem tolcsvai képviselője, illetőleg, mint megbízottam, ott a fogyasztási adót hajlja be számomra.

Már ebből is látszik, hogy személyemet egyáltalában mily erőszakos módon hurczolták bele ebbe az ügybe. Tették ezt pedig abból az egyszerű okból, mert annak idején — kormányparti képviselőre adtam le voksomat. Az említett lap ugyanis abban a tévhitben van, hogy Molnár István főispán ő méltóságának, az én „protectoromnak” okoz kellemetlenséget, amidőn engem támad meg, azt regélve egyebek között, hogy a főispán ur a regalebérletkor engem támogatott.

Tényleg abban nyilvánult ez a támogatás, hogy a főispán ur fut-fát megmozgatott, hogy a hegyaljai községek kadják meg a regalét. Daczára ennek én nyertem meg azt, mivel a községek még a kiküldési írt sem ígérték, a központnál pedig természetesen nem voltak tekintetbe más, mint a felajánlott összeget.

Hogy én szálka volnék a hegyaljai községek szemében, az is csak az említett lap fantáziájának szüleménye. A regalebérlet révén már azért sem lehetek az, mivel — amint a helybeli magyar királyi pénzügyigazgatóság is jól tudja — e bérletből kifolyólag még annyit sem sikerült beszédnem, amennyit a községek annak idején felajánlottak.

Sátoraljaújhely, 1898. december 16.

Kittinó tisztelettel  
Grosz Vilmos.

Dr. Kraemer József és gyermeke, Irma, úgy saját valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretettel felejthetetlen neje, illetve anyja, leánya, menyje, testvére és sógorinje

**Dr. Kraemer Józsefné**

szül.

**Latzko Szidonianak**

f. é. Deczember hó 16-án délután 1 órakor rövid szenvedés után, életének 30-ik, boldog házasságának 7-ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei f. é. Deczember hó 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor fognak a IV. Kigyó-utca 6 sz alatti gyászházból a Kerepesi-úti izraelita sírkertbe örök nyugalomra tétetni.

**Áldás és béke lengjen porain!**

Latzko Mór L. és neje szül. Zwillingner Johanna mint szülők.

az. Kraemer Dávidné mint anyós.

Auer Mórné szül. Latzko Hermína, Biermann Henrikné szül. Latzko Helén, Latzko Manó és Latzko Irén mint testvérek.

Auer Mór, Biermann Henrik, Dr. Kraemer László, Kraemer Sándor, Löffler Noáné, szül. Kraemer Johanna, Schwarcz Ignátné, szül. Kraemer Sarolta, Hellénger Bernátné szül. Kraemer Fanny és Spitz Mártonné sz. Kraemer Hermína mint sógorok és sógorok.

**Koszorúk mellézése kértetik.**



Gabonaforgalom:

1898. december 15.

Table with columns: érkezett, elszállított, mérték, and rows for various grain types like búzából, rozsból, árpból, zabból, tengeriből.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, december 16.

A tőzsdén ma csendes irányzat uralkodott és nemzetközi papírok árfolyama csekély változásnak volt alávetve.

Az előtőzsdén Magyar hitelrészvény 390.75—589.25, Jelzálogbank 244.25, Leszámitoló bank 258.25, Osztrák hitelrészvény 358.80—358.30.

A déli tőzsdén előforintúlt kötések: Villamos vasut 218.75—219.25, Magy. hitelrészvény 389.80—389.—, Magyar ipar- és kereskedelmi bank 244, Rimamurányi 283.25—282.—.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.50—2 forint, 8 napra 4.—5.— frt, december utóljára 6.—7.— forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table showing market prices for Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitoló bank, Rimamurányi vasút, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table showing market prices for Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitoló bank, Rimamurányi vasút, Közúti vaspálya, Villamos vasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, december 16. Terményekből csak kis tételek kerültek forgalomba változatlan áron.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: faj, Ar 100 kg, and rows for various commodities like búza, rozs, árpa, kukorica, etc.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, december 16. A vásári forgalom élénk, áruk szilárdak. — Baromfi élénk, áruk szilárdak. — Halban élénk, áruk szilárdak. — Tej és tejtermékek élénk, áruk változatlanok.

tek. Zöldségnél lanya. Gyümölcsnél élénk, áruk szilárdak. — Fűszereknél csendes. [dójarásderült, hideg. A központi vásárcsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Hús. Marhahús hátulja I 52—56 frt, II 50—52 frt. Birkahús hátulja I 33—40 frt, II 31—38 frt. Borjú us hátulja I 61—68 frt, II 55—64 frt. Sertésbús isorendű 8—50 frt, vésiki 40—46 frt (Mindem 100 kil nki). Kolbász füstölt 50—60 kr (kilónki). Sertészsír hordóval 37.0—37.5 frt (100 kilónki). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Csirke 1 pár 0.60—1.20 frt. Lud hizott kilónki 48—54 kr. — Különrlék. Tojás 1 láda (1440 db) 38.0—39.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 1.60—3.50 frt. Petrezselyem 100 kötés 0.—1.0 frt. Lencse m. 100 kiló 7.—9 frt. Bab nagy 100 kiló 7.—9 frt. Paprika I 100 kiló 30—60 frt, II 20—30 frt. Vaj 1 rendű kilónki 0.85—0.95 frt. Tea-vaj kilónki 1.00 1.30 frt. Burgonya, rózsá, 100 kiló 1.50—1.80 frt. Halak. Harsca (élő) 0.70—1.00 frt 1 kiló. Cákka (élő) 0.70—0.90 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.50—0.60 frt.

Szész.

Budapest, december 16. Finomított szész nagyban 54.25—54.50. Finomított szész kicsinyben 54.75—55.—, Élesztő szész nagyban 54.50—54.75, Élesztőszész kicsinyben 54.75—55.—, Nyersszész adózva nagyban 53.25—53.50. Nyersszész adózva kicsinyben 53.75—54.—. Nyersszész adózatlan (exknt.) 14.—14.25. Dena, turált szész nagyban 31.—21.25. Denaturált szész kicsinyben 21.75—22.—. A kontingens nyersszész ára Bpsten 17.50—17.75 frt. Az áruk 10.000 literfokonki hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendők.

Bécs, december 16. Kontingens nyersszész azonnali szállításra 18.10 forintig kelt el. — Zár- lajegyzés azonnali szállításra 18.—18.10 forint. Deczemberre — forint.

Prága, december 16. Adózott tripló-szész 54.— forint. Zárlatjegyzés 53.75—54 forint, adózatlan szész 17.50 frton azonnali szállításra kelt el.

Triest, december 16. Kiviteli-szész tartályokban szállítva román és magyar áru — frt, cseh áru 11.50 december-márciusi szállításra 90% hektoliterenkint nagyban.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Bécs, december 16. Magasabb new-yorki jegyzésekre buza és rozs emelkedtek. — Buza tavaszra 9.54—9.57 forinton, zab tavaszra 6.12—6.14 forinton, tengeri május-juniusra 5.15—5.17 forinton, rozs tavaszra 8.37—8.37 forinton kötetelt.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza tavaszra 9.56—9.57, rozs tavaszra 8.37—8.38, tengeri május-juniusra 5.15—5.17, zab tavaszra 6.16—6.17 forinton.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Bécs, december 16. A mai előtőzsdén ismét alpei bánya és prágai vasipar részvények felé fordult a figyelem. Mind a kettő emelkedett egy nagypespekuláns vásárlásaira.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.—358.50, Anglo-bank 155.50—156.25, Unionbank 292.—, Osztrák-magyar államvasut 361.25—362.35, Déli vasut 66.—66.25, Tramway 542, Török dohány 58.—58.25, Alpei bánya 188—198.25, Prágai vasipar 943—970, Osztrák koronajárdék 101.30, Török sorsjegy 58—58.25, Német márka 59.02 forinton.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészv. 358.37, Anglo-bank 156.25, Bankver. 264.—, Union-bank 291.75, Ländlerbank 238.50, Osztr.-magyar államvasut 361.75, Déli vasut 65.25, Elbevolgyi vasut 260.50, Északnyugoti vasut 245.50, Török dohányrészvény 126.—, Alpei bánya 196.25, Májusi járadék 101.15, Török sorsjegy 58.—, Német márka 59.03 Fegyvergyár 195.— forint.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: 4.2%-os papírjárdék 101.10, 4.2%-os ezüstjárdék 101.05, 4%-os osztrák aranyjárdék 119.90, Osztr. koronajárdék 101.40, 1860. sorsjegy 140.25, 1864. sorsjegy 193.50, Osztrák hitelsorsjegy 203.25, Osztrák hitelintézeti részvény 358.50, Angol-osztrák bank 156.—, Union-bankrészvény 291.50, Bécsi Bankverein 264.25, Osztrák Ländlerbank 232.75, Osztrák-magyar bank 915.—, Osztrák-magyar államvasut 362.25, Déli vasut részvény 65.25, Elbevolgyi vasut 260.50, Dunagőzsiszós részvény 446.—, Alpei bányarészvény 196.50, Dohányrészvény 126.—, 20 frankos 9.55%, Császári kir. vasi arany 5.70, Londoni váltó 120.65, Német bankváltó 59.02, Tramway 540.—, — Az irányzat változódó.

Bécs, december 16. A déli tőzsdé zárata után jegyeznék: Osztrák hitelrészvény 358.37, Anglo-bank 156.50, Bankverein 264.—, Union-bank 292.—, Ländlerbank 233.—, Osztrák-magyar államvasut 362.37, Déli vasut 65.25, Elbevolgyi vasut 260.50, Észak-nyugoti vasut 245.—, Török dohányrészvény 126.—, Alpei bánya 197.75, Májusi járadék 101.10, Török sorsjegy 57.80, Német márka 59.02, Német márka utimóra 59.— forinton.

Frankfurt, december 16. (Zárlat.) 4.2%-os ezüst járadék 85.10, 4%-os osztrák aranyjárdék 101.50, 4%-os magyar aranyjárdék 101.55, magyar koronajárdék 97.95, osztrák hitelintézeti részvény 302.25, osztrák-magyar bank 770.50, osztrák-magyar államvasut 305.50, déli vasut 58.63, bécsi váltó 169.15, londoni váltó 120.12, Párisi váltó 80.70, bécsi Bankverein 223.—, Union-bank részvény —, villamos részvény 135.50, 3%-os magyar arany-kölcsön 87.80, Alpei bányarészvény 162.80, 4.2%-os papírjárdék 85.30, Elbevolgyi vasut 225.—, Északnyugoti vasut 208.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 16. (Utőtőzsdé.) Osztrák hitelrészvény 302.12, Osztrák-magyar államvasut 305.25, Déli vasut 58.5%, Alpei bányarészvény 166.55, Bécsi Bankverein —.—, — Az irányzat csendes.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távirati jelentése 1898. december 16-án reggel 7 órakor

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusban azárul, Csepelszám, Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsiusban azárul, Csepelszám. Lists various cities and their weather data.

A légnyomás eloszlásában csak annyiban van változás, hogy a magas szakon új depresszió jelent meg, amely ma reggel Norvégia észak felé haladt, míg a tegnapi depresszió keletrébe toldódott el. A maximum ma is nyugot-délnyugatról nyomul a kontinensre.

Az idő európaészteri határyomán borús és szóróvonyozó esős; a depressziók környékén viharos. A hőmérséklet északkeleten alacsony.

Házakban délen és keleten szóróvonyozó kisebb esők voltak; az idő ma reggel változó felhőzetű és helyenkint szélös. A hőmérséklet állandósan magas.

Nyugoti-északnyugoti szelekek továbbra is enyhe idő váltó ható, helyenkint (főleg keleten) esős.

VIZÁLLÁS.

— Deczember 16-án. —

Table with columns: Faj, Vízjárás, Vízjárás mélyén, Áradás, Faj, Vízjárás, Vízjárás mélyén, Áradás. Lists various water levels and currents.

Itél megvárni: \* = Jogerés, + = Otletés, — = J sík < = áradt; > = apadt; ? = kétséges.

Megjegyzések: Helyenkint jelentéktelen csepelés volt; maximum Körtemezőn 9 mm. A Duna felé szakaszi árad. Budapesttől Orsováig apadt. — A Tisza apadó jellegű. Huzat és Tokajnál csekély áradás jelentkezik. — A Dráva és Száva apadnak.



SZERELEM NÉLKÜL

Francozia regény.

(25)

Irtá: PIERRE DAX.

Bocsásson meg — szót a fiatal asszony elpirulva — ezt azért tettem, hogy megvédjem magam a világ gúnyja ellen. A mindkettőnk nyugalmaért kellett így tennem.

— Oh! ... Lucienne! ...

— Valami férfinévem adjon nekem barátom, amíg abban a pokolban leszünk, melybe megtöröten lépek be a fájdalomtól. Aztán, majd elrendezem az én szegény életemet, ha lesz még hátróságom émi ... Türelem. Egy óra, néhány percz múlva, azt hiszem, meg fogom tudni, hol terem az igaz szerelem ... azonban nagyon beteg vagyok! ...

— Lucienne! ... Lucienne! ...

— Most ne kívánjon tőlem semmit. A bérkocsi megállt.

— Engedjen egyedül fölmennem — kísérel meg újra Steibel — pontosan fogok önnek elmondani mindent ...

— Vegyen magához egy üvegecsét éhért s mondja meg a kocsisnak, hogy várjon ránk — ez volt Lucienne válasza.

— Ön akarja?

— Akarom.

Felmentek.

Az első emeleten Steibel újra habozott. Követte Lucienne, mint egy rabszolga, de férfias büszkesége fellázadt e helyzet, e cselekedet ellen, mely gyárának tünt fel előtte. Mert ő lehet oka annak, ha ez a nő férjét, a férj pedig őt, a harátot itéli el ... Az ő segítsége nélkül Lucienne nem tehetne volna meg ezt a végzetes lépést.

Megálltak. Lucienne szíve hevesen dobogott s szemöldékének hájos íve félig lecsukta szemét, melyek lázban égtek. A fiatal asszony állapota aggodalommal töltötte el Steibelt, aki mindenáron meg akarta őt kimélni az izgalmatól, melyeknek eléje megy.

Egy pillanatig áhitatos némasággal néztek egymásra s tekintetük találkozásában a lelkeik ölelkeztek, vigaszt és erőt keresve ebben az ölekezésben.

— Esdve kérem, mondjon le szándékáról ... térjen vissza ... mit törődik azzal, ami ott fenn történik ...

Lucienne arc kifejezése hirtelen meg-

változott. A szenvedés nyoma, melyből Steibel azt remélte, hogy Lucienne visszavonulásra bírhatja, eltűnt, s a keserű indulat, a gyűlölet s egyúttal a meglepettség kifejezése váltotta fel.

— Azt tanácsolja, hogy visszavonuljak most, mikor két lépésnyire vagyok a céltól?

— Igen ... igen ... — szolt Steibel mohón — mit törődik ön azzal?

— Amikor csak egy ajtó választ el tőle ...

— Hát mit tesz ez? Csak egy dolog fontos: az ön nyugalma ... az ön boldogsága ...

Ezek a gyengéd szavak ugy érintették Lucienne, mint egy éles törsturás. Egy gyenge mosoly a szenvedő Madonna kifejezését adta arcának.

— Az én boldogságom! — suttogta mintegy álomba merülten. — Az eltévedt! ...

Merően nézte Steibelt, aki még mindig hitte, hogy visszatérhatja Lucienne-t s aztán azzal a nyugalommal, melylyel a hősök néznek szembe a veszéllyel, mondta:

— Kövessen. Én nem hátrálok.

Steibel kábultan, nem merve többet ellenkezni, követte Lucienne-t.

VIII.

Váratlan esemény.

Maud Mirkson, Jufferson György elvált neje, három év óta élt Párisban. Egy kedvezőlen bírói ítélet adta vissza szabadságát. Herczegi fényüzéssel rendezkedett be, mihez vagyonának százharmincezer franknyi évi jövedelme megadta neki a módot, daczára költséges szeszélyeinek. S habár egyedül állt, mentor nélkül, mégis utat talált magának a párisi szalonokba. Tudták, hogy gazdag, látták, hogy szép és ezért senki sem törődött az előzményekkel. Szépség és gazdagság két olyan kincs, mely előtt mindenki meghajol. Párisban nem kutatják a multat: meglegszenek a jelenel, ha egy szép és gazdag nőről van szó.

Maud pontosan írta be jegyzőkönyvébe, hol és mikor tegyen látogatásokat, pontosan tartotta számon összeköttetéseit, azonban e jegyzőkönyv utolsó lapját benső barátainak — vagy tizenkettőnek — tartotta fenn. És ezen a lapon „toute l'Europe“ volt képviselve, a d'Aubertal, Castan, Raminoff, Hartmann

nevekkel. A legvégén még az Isabelle Schusta és Leila Mertens nevek — álnevek — álltak, lakezimeikkel együtt.

Az aranypénzek, mikkel Steibel a szolgaszemélyzetet megvesztegette, elhárítottak minden akadályt. A komornyik, ki hozzá volt szokva, hogy a félig kimondott szavakat is megértse, kezeit dörzsölte és behocsátotta őket.

Az étterem kápráztató volt. Márványszobrok álltak minden szegletben. A hatalmas buffet ragyogott a sok kristálytól meg ezüsttől. A falakon hatalmas tükrök lógtak, melyekben a délszaki növények sokszoros mása látszott, akár a Kelet egy bájos ligete. A növények lombzatában villamos lámpák tündököltek, melyek guirlandszerűen húzódtak végig a falakon, a hatalmas csillárban egyesülve, mely az asztalt öntötte el vakító fényzőnnel.

A kristályok csörömpölésébe a meghívott urak élénk társalgása vegyült bele s nagy szívfűst töltötte be a termet, melyet nehéz draperiák választottak el a szalontól.

(Folytatása következik.)

Felolós szerkesztő: Kálnoki Izidor.

Elsőrangú hazai gyártmány. Első Magyar Gazdasági Gépgyár részvény-társulat BUDAPEST. Magyarország legnagyobb és egyedül gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja. Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni. Részletes árjegyzékkel és szabvány felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. december 16-án.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Categories include Állampapírok, Záloglevelek, Részvények, and various bank and company shares. Each entry includes a description and numerical values for price and interest.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. szombat, december 17-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 222. Havi bérlet 16. Fekete vér. Dráma 5 felvonásban. Ista Jókai szer.

Személyek: Anna grófné, Bárczy Zoltán gróf, Csáky Simon báró, ...

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Évi bérlet 148. Havi bérlet 11. Fumagalli Leo vendégtelphelyével

Hamlet. Nagy epica 5 felvonásban. Zenejét szerzezte Thomas A. Szabó gróf és Barbier. Fordította Bühm G.

Személyek: Fumagalli Ney D., Kocnay Mihály, ...

NÉPSZÍNHÁZ

Az unatkozó király. Spanyol operetta 3 felv. előjátékkal. Írták Miguél Ramos Carrón és Vital Aza. Fordították Szalai E. és Havasi S. Zenejét szerzezte Chapi.

Személyek: A király, F. Hegyi A., ...

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 22. Havi bérlet 9. A csapodár. Vigjáték 3 felvonásban. Írták Sardon V. Fordította Bercsik A. és Földes György.

Személyek: Champanne, Nádor, ...

VIGSZÍNHÁZ

045. min. — 045. min. Először: Családi örömök. Vigjáték 3 felvonásban. Írták Maurice Herzog. Fordította: Góth Sándor.

Személyek: Thibaudière, Hagedis, ...

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Miss Mary Hallon vendékelőtelphelyével: A gésák. vagy Egy japán nővére története.

Személyek: Reginald Fairfax, Szenthelmény, ...

Sabária-kávéház

Dohány- és Nyár-utca sarkán. Ma és mindennap hangverseny. Hölgyszászolalj. FLORENCA kisasszony és Kaltenecker Gusztáv karmester vezetése alatt álló kedvelt női zenekar. Kifőző italok és ételek legmérsékeltébb áron. Számos látogatást kér SPITZ SAMB, kávész.

TÉLI KIÁLLÍTÁS az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városligeti Múzeumában 1898. december 1-től 1899. január 15-ig. Nyitva reggel 9-től délután 4-ig. Csütörtökön este 6-11-ig villanvilágítás mellett színházverseny Buffet. Belépti díj egy korona. Vasárnap délután 12 órától délután 4 óráig ingyen. Képes tárgymutató ára 30 kr.

Színházi műsorok.

Table with columns: Kiemelt Színház, Operaház, Vigaszínház, Népszínház, Magyar Színház, Vár Színház. Rows: Vasárnap d. u., Este.

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyékét jutányos áron, legnagyobb választékban ajánl Kanitz Ferencz és Tsa szepességi vászonraktára Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

FOGAK 2 forinttól, handikül, hogy a gyökereit el kellene távolítani, szájpaddal és a csontkötés (hidunka). Foghúzás fájdalom nélkül. (Cocain injectio.) Igen tartós fogtömés. — Fogfodrász gyökerekre tisztítást, melyek a szájpaddal töltésessé teszik. 693. Fogorvos dr. NEUFELD, Budapest, Kossuth Lajos-u. 4. Dreher-palota. Vasár- és ünneppnapokon délután 4-5-ig.

Az uri közönségnek legjobban ajánlom ruhabérleti rendszeremet Deutsch F. Károly, Andrassy-ut 1.

A nagy krach! New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár bezáratott. ... nem szédülésgesen karácsonyi, újévi, menyegző és alkalmi ajándéknál minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán: A. HIRSCHBERG'S Hauptagentur & versandigen amer. Patent-Silberwarenfabrik. Wien, II., Bismarckstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114.

Katona-ügyekben legjobban, leggyorsabban és legolcsóbban eljár és elintéző reklamációkat, megszerez: utlevéleket, időseitől nőstőlre engedélyeket, eljár a tiszt úrsk és önkéntesek összes személyes ügyeiben, konvenciók és bevezető a tiszti úrnőkre való házassági övedékeket stb. a Dominka János v. esász. és kir. százados tulajdonát képező Katonaügyi iroda Budapest, VII., Kerepesi-ut 6. sz.

Amateur fényképészek részére, egy külön felvételi műtermet és laboratóriumot gépekkel és összes szükséglettel ellátva berendeztem, ahol felvételeket zavartalanul ki is dolgozhatják, vagy olcsó árak mellett kidolgozás végett átveszem. Felvételek este magnézium világtásnál is történhetnek. KURZWEIL FRIGYES fényképész V. ker., Dorottya-utca 11. sz.

TRICOCHÉ & Co. COGNAC. A legfelsőbb körökben mint legfinomabb valódi francia üszta horpárolat van elismerve. Gyógyhatása kitűnő. 1/1 eredeti palack 3 csillag-jegygyel... frt. 4.— 1/2 V. S. O. P. ... frt. 6.50 1/4 Sublime 1820. évből. frt. 10.— PINTÉR GYULA ca. és kir. udvari fűszer- és csemege-szállító; Budapest, Kecskeméti-utca 15.

Legolcsóbb, legalkalmasabb karácsonyi ajándék a szép és jó könyv. Tájékozással és választás végett tessék ép megjelent leszállított áru könyvárjegyzékünket kérni; egyszerű levelezőlaponi megkeresésre készségesen küldjük ingyen és bérmentve. Központi antiquarium és könyvkereskedés Budapest, IV., Múzeum-körut 17. sz.

Rum, finom likörök, mézbor és mézlikör. Bárki hideg után minden körülmény nélkül kitűnő minőségben előállíthat. Dugók. Gummitömők. Minden borbetegség elleni szeres. Kézvelő könyv és árlap ingyen. Watterich A., Budapest. 5. Dohány-utca 5. ALAPITTATOTT 1889. ALAPITTATOTT 1889.

Az űstökös a legrégebb, legkedveltebb magyar élelslap. Szerkeszti: SZABÓ ENDRE. Megjelenik minden héten temérdek képpel. Tartalma: Szatirik, humoreszkek, krónikás adomák, Mufkos-kalandok, politikai karrikatúrák, illusztrált adomák, tréffás versek stb. Előfizetési ára: negyedévre 2 forint. Kiadóhivatal: V., Kálman-utca 2. sz. Pallas-nyomda. Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

**Czélszerű**  
**ajándéktárgyak**  
**50 krtól — 5 frtig**  
**LUSTIG EDE-nél**  
 uri, női divat és fehérnemű-  
 raktára.  
**Kerepesi-ut 2. sz.**

**„Rejtelmes Világ”**  
 a modern spiritizmus eme kiváló orgánusa gazdát  
 cserélt. Legújabb száma, mely két íren gazdag s  
 változatos tartalmával magasankiemelkedik a hasonló  
 termékek közül, már Müller A. Budapesti könyvke-  
 reskedő kiadásában jelent meg. Az új kiadás sem fá-  
 radtságot, sem költséget nem kímél, hogy a lap, mely  
 ezentúl ismét hetenként fog megjelenni, már külső  
 csinija révén is imponáljon.  
 A szellemi vezetés kitérő kezében van s a lap  
 hasábjain a **spiritista-gárda legkiválóbb s leg-  
 tekintélyesebb tróit foglalkoztatják.**  
 Az előnyös változás egészen új korszakot terem-  
 tett a lap életében, a mit bizonyára örömmel vesz-  
 nek tudomásul nemcsak a spiritizmus hívei, hanem  
 általában a miszticizmus iránt érdeklődők is.  
 Mutatványszámot bárkinek ingyen és bérmentve küld-  
 s.  
**„Rejtelmes Világ”**  
 kiadóhivatala  
 Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 12. sz.

**Villamos lábbelik**  
 Szabadalmazva az összes kultúrákban.  
 Kiszálló ellenértékű gyártás. Egyszerűsége és a szépsége öleli.  
 Ezen villamos cipők  
 sarkában egy-egy  
 villamos áramot ge-  
 jeneráló anyaggal tel-  
 telt elem van behe-  
 lyezve, mely a cipőt  
 mindig egyen feszí-  
 tésben tartja. In-  
 teressé s szépírókat  
 kb. 1-2 Volt feszültsé-  
 gűl egyes áramot  
 szolgáltat, ami igen  
 kellemes hatást léte-  
 zik. A villamos cipők-  
 ket az összes cipők-  
 készítő a világban  
 levő megvezetési  
 feltekerés nélkül  
 szerelheti, ami igen  
 kellemes és kényes vil-  
 lamozást igényel.  
 Áramforrásuk fak-  
 jalként az egy  
 megvezetési lábbelibe is bármely cipőszál könnyen be-  
 helyezhető a sarkokba, miért is mindenki a saját cipőjével marad-  
 hat. Villamos talpú cipők, hogy 2-3 pár cipőt régi  
 száljakkal készíthessenek.  
 Feltaláló és szétkötő **KELLERMANN B.**  
 Kecskeméten, Fürj-utca 84. sz.  
 1 pár villamos cipő ára 2 ft, 2 pár megrendelésével portómentesen.  
 Cipőszálak és kereskedők kedvezményben részesülnek.

**Nagy bolthelyiség**  
 a József-körut legélénkebb helyén  
 azonnal kiadó.  
 Cím a kiadóhivatalban.

**Olasz cipőárak gyára** **Rovatti & Co.,**  
**Csak egy ár**  
 minden minőség és formában;  
 fekete, sárga, zöld és lila.  

Uraknak	5 frt
Nőknek	4 "
Fiak és leányoknak	3 "
Gyermekeknek	2 "
Kis gyermekeknek	1 "
Női télcipő	3 "

 Budapest, Kossuth Lajos-utca 4. Budapest.  
 Üzlethelyiségünk csakis a Dréher-palotában van.

**Legalkalmasabb karácsonyi ajándékok.**  
**BÁRÁNY DEZSŐ**  
 mű-hangszerkészítő  
 Budapest, VIII., Kerepesi-ut 57.  
 Szpecialista régi mesterhang-  
 szerek javításában s legújabb  
 hegedűgerendák feltalálója.  
 Különlegességek a legfinom-  
 mabb csesz és német hurok-  
 ban. Mindennemű hangszerek  
 nagy raktára, u. m. önműködő  
 és hajtó családi zeneművek,  
 használt és ócska hangszerek  
 újjakkal becsorítottak.  
**Képes árjegyzék ingyen**  
**és bérmentve.**

**A legszebb**  
**karácsonyi ajándék**  
 Az összes magyar műkritikusok egyhangu  
 véleménye szerint a legszebb magyar könyv a  
**RÉVAI TESTVÉREK**  
 IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG  
 kiadásában megjelent  
**Kiss József**  
 költeményei  
 illusztrált díszkiadása.  
 A legnagyobb nevezettségű alakok, pompás díszkötésű mű,  
 tisztelettel (Hollógróv), tisztelettel autó-  
 gráfusok és más emlékeket és harminc szobor-  
 foglalt magában.  
 A kötetet a nagybányai művészoktatási tagjai  
 festették:  
**FERENCZY KÁROLY, GRÜNWARD BÉLA**  
**RÉTHY ISTVÁN, HOLLÓSY SIMON és**  
**THORMA JÁNOS.**  
 A pompás díszű ára fényes vászon-díszkötésben  
**— 24 forint. —**  
 Egymásután fizetendő 2 frtos havli részlet  
 fizetésre rendelhetik meg a díszművet az „Országos  
 Hirlap” olvasói ha az alábbi megrendelő lapo-  
 nevalírásukkal ellátva az „Országos Hirlap” ki-  
 adóhivatalába beküldik.  
**Az „ORSZÁGOS HIRLAP”**  
 kiadóhivatala  
 Budapest, VIII., József-körut 65.

Az „Országos Hirlap” kiadóhivatala által  
 megrendelem a mű kiadóitól Révai Testvérek  
 irodalmi intézet részvénytársaságtól  
**Kiss József költeményei**  
 illusztrált díszkiadását díszkötésben 24 frttól  
 és kötelezem magamat a mű átvételétől kezdve  
 havonként 2 frttól mindaddig a munka kiadói-  
 nak Budapestien fizetni, míg a teljes vételár  
 törlesztve nincs.  
 A részletfizetések be nem tartása esetén az  
 esedékes összegek rajtam postai megbízás  
 útján (30 kr. postaköltség hozzászámítása  
 mellett) beszédhetők.  
 Hely és kelet: \_\_\_\_\_ Név és állás: \_\_\_\_\_  
 Ezen rendelőlapp levelező-lapra ragasztandó és az „Országos  
 Hirlap” címére küldendő.

**6**  
 huzásra érvényes újságírók sorsjegye  
 ára csak  
**1 korona.**  
**Főnyeremény**  
**100.000**  
 korona ért.  
 5 nyeremény á 20.000 kor. stb. stb.  
**Első huzás**  
**visszavonhatatlanul**  
 már jövő hó 4-én.  
 Megrendeléseket pontosan teljesít:  
**A Budapesti Újságírók Egyesületének**  
 sorsjáték kezelősege  
**IV., Kossuth Lajos-utca 1. sz.**  
**RENCZ EDE**  
 A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúatója  
 Budapest, VI., Andrásy-ut 42. sz.  
**Seligman Miksa**  
 A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúatója  
 Budapest, V., Váci-körut 76. sz.



# Spiritiszta hirlap!

Január hó 1-én „**VILÁGOSSÁG**” czimen spiritiszta hirlap indul! A Budapesten már 25 év óta fennálló „**Szellembuvárok Egylete**” követően fellépő körülmények iránti tekintetből elhatározta, hogy lapot indít.

A budapesti „**Szellembuvárok Egylete**” mind ez ideig, tartózkodó állást foglalva, egész csendben működött. Csendben igenis, a magyarországi belviszonyokat, a spiritizmus vetőmagjának befogadására eddig még el nem készült talajt illetőleg de, hatásosan a spiritiszta világban mindennél, hova kiadványai (német nyelven) kiszármaztak s a kör falain belül történt fenomenális jelenségek iránt általános figyelmet öbresztettek. A kör alapítója, **dr. Grünhut Adolf**, egy köztisztviselőben álló, puritán jellemű, széles látókörű tudományos férfi, teljesen áthatva a spiritizmus tanzinak magasztosságától és meggyőződve tiszta valóságáról. A spiritizmusnak már több mint 30 év óta híve és az általa alapított körnek 25 év óta kihatatlanul buzgó elnöke. Tisztviselői elnök báró **Fay Ödön**, főrendiházunk nagy tisztviselőben állt elhínyt elnökének, báró **Vay Miklósnak** fia; vezető médium **Fay Adelmá** báróné, szül. Wurmbrand grófnő, tisztviselői elnökünk világhírű neje, a világ egyik legismertebb, legtekélyesebb és legmegbízhatóbb irómédiума.

Szellemi jelzések által régen tudomásával bírt a kör annak, hogy a spiritizmus elterjedése bizonyos; hogy Magyarországon is eljövendő arra az idő, mikor aztán a kör kiprobált erejének és tántoríthatatlan meggyőződésének közreműködésére, a magasztos ügy érdekében szükség leendő.

És mert az ellene intézett **tájközvetlenségből** eredő, igaztalan támadásokkal s a kezdetben minden **előreható** reform iránt mutatkozó szokott ellenszenvvel szemben védő organuma nincs; mert a nagy közönség csak támadást olvas, de védelmet nem; mert a napi sajtó a védelem felvételétől tartózkodik: reánk, testestől-lelkestől spiritisztákra, hárul a köteleesség, hogy minden haszontól eltekintve, **őst** áldozatokra készen, sorompóba lépünk.

De nemcsak a védelem köteleességünk immár, hanem a fölvilágosítás, az ismertetés, az oktatás is. **E mindenneknél fontosabb, e mindenneknél érdekesebb, e mindenneknél magasztosabb tan** mézét szellemkezek kezdik hivatásosan az emberiség szívébe csepegtetni és nem képzelték nagyobb élvezet, mint az **érthetőség — az éggel! Az elérhető vágyak netovábbja ez! Csak az út fölfödése volt nehéz! De ime, fölfödve az út, s a kalauzolás kötelezettségének érzete az, mely bennünket a sajtó terére lépni készíten!**

Egyébként minden világra szóló szellemi reformációnak megvan az a pszichológiai tünete, hogy az ugynevezett pozitív tudományosság teljesen elmarad

s mint a gyermeket, vezetni kell. Mindig a véletlen és sohasem a pozitív adja az eszményi, a szellemi küzdelmekhez a lökést, melynek méhében a pozitív csak mint embrió fogamzik és azután születik meg. Most is, a helyett hogy ő járna elől s igyekeznék annyi ezer esztendő múlva kikutatni, hogy **mi hát az ember? Honnan jött? Miért él? Hová megy? Reánk, az általa ugynevezett tudatlanságra bizza azt. Hiszen ez egy valóságos tudományi botrány**, hogy a teremtés élére állított ember, amivel legkevésbébbé van tisztában, az ő saját maga!

Tehát e homály földéjítésére ki-gyulladó szövétnékek egyike akar lenni a „**Világosság**” is.

Főszerkesztője az egyet alapítója, a tapasztalatilag és elméletileg képzett, több külföldi spiritiszta-egylet tisztviselői és levelezőtárgya: **dr. Grünhut Adolf**; felelős szerkesztője a magyar irodalom egyik veteránja, a „**Van-e más világ?**” és „**A lélek mint egyén**” című spiritiszta művek szerzője: **Tótvölgyi Titusz** leendő.

Körülünk csoportosulnak a következő külföldi nagy nevek: **Aksakov**; **Camille Flammarion**; **Leon Biéhel**, a párisi egyetem physiologiai tanára; **de Roehas** ezredes, a párisi „l'Ecole polytechnique” igazgatója; **R. J. Watace**, Anglia egyik legnagyobb tudósa; **William Crookes**, a physika és chemia hírneves tanára Londonban, **dr. du Prel Forstibonn Feilgenhauer**; **Ocharovitz**, varsói egyetemi tanár.

Hazai ismert spiritiszta-íróink jelesebbjei: **Bánffy János**, **Desseffwy Arisztid**, **Fekete József**, **Gabányi Árpád**, **Madách Aladár**, **Nérey Ödön**, **dr. Véber Ignác** stb.

**Megjelen a lap 1898. január 1-től kezdve minden hónap 1-én és 15-én. — Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt.**

Az előfizetési pénzeket Budapestre, a „**Világosság**” kiadóhivatalához, **VII., kerület, Wesselényi-utca 30. sz.** alá kérjük czimeztetni.

**Mutatványozástól a hó 21-től kezdve, vidékre (kivánatra) díjmentesen küldjük meg.** Budapesten könyv- és ódonkönyvkereskedésekben árulhatjuk. — **Gyűjtőknek 8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.**

Budapest, 1898. december 16.

A szellembuvárok egyletének  
lapkiadó-bizottsága.

## AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatujság, a

# FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap” divatlapja.

Szerkeszti: **WOHL JANKA.**

A „**Francia Divatlap**” egy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.

A **Francia Divatlap** havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt kiterjed a női divat minden ágára, a gyermekdivatra és a kezimunkákra; nagy és jelesen szerkesztett szépirodalmi és közhasznú rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatódó regényt közöl, mely könyvivalakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrésze teljesen Párisban készül; minden számnak külön lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színyomatu képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színyomatu képeket; minden második számához ingyen adunk egy életnagyságu kivágott szabásmintát; a „**Francia Divatlap**” az összes magyar divatlapok közt a legolcsóbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

**Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!**

A „**Francia Divatlap**” előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

**Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.**

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

**Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr, negyed évre 4 frt 25 kr, egy hóra 1 frt 45 kr.**

Megrendelhető az Országos Hirlap kiadóhivatalában, VIII., József-körut 65.

Azok, akik már most beküldik a Francia Divatlapra az előfizetési díjat, január elsejéig ingyen kapják a megjelenő számokat és előfizetésük január elsejétől számítódik.

# AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előfizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Vastagebb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

## APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK AZ ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. **Dr. Batáczky György** ügyvéd, ügyvédsége.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** Híradószolgálat.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szabó Márk** dohányüzem.
- IV. „ Farsich-bazár **Révai József** dohányüzem.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Nemetsch A. J.** dohányüzem és újságszállító.
- V. „ Nagykorona-utca 26. sz. **Löwinger Gyula** Híradószolgálat.
- V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Well Vilmos** dohányüzem.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Moreno Janka** dohányüzem.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wollak Zsigmond** dohányüzem.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Brezser Miksa** dohányüzem.
- VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Rakoczy Emma** dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Reisler Béla** dohányüzem.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Friedl J.** dohányüzem.
- VIII. ker., a Nemzeti színház bérh. **Soprony V.** dohányüzem.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

### LEVELEZÉS.

**Fiatalliaszony** 50 éves intelligens ur barátságát keresi érdek nélkül. Czim a kiadóhivatalban. 2455-1

**Ripnek** levél ment. 2453-1

**Vasutasnak** levele van a kiadóhivatalban Gyöngyikétől. 7114-1

**Szépem.** Vasárnap okvetlen ott leszek és boldog vagyok, hogy végre már te is jössz. A bejárat jobb oldalán foglak örömmel várni. Remélem, hogy egyedül jössz. Gyere tehát hirtelen és csókol a viszontlátásig. Imádod. 7112-1

**Karácson** Levélét megkaptam, minthogy azonban ma igen el vagyok foglalva, nem érek rá hosszasan írni. Remélem, nem haragszol? Holnap okvetlen írok és üdvözli Karácson. 7142-1

**Z.** Az első kísérlet sikerült. Atyád kegyesen fogadott. Én elmesélem neki találkozásunk történetét és igen barátságosan mosolygott. Hiszem, hogy reményünk teljesedésbe megy. Béla. 7108-1

### HÁZASSÁG.

**Feleséget** keres ismeretség hiányában ez uton egy 34 éves 3000 frt évi jövedelemmel bíró elég csinos vidéki hivatalnok. Pár ezer forint hozományt is megkíván, de különös gondot fordít arra, hogy felesége igen csinos, művelt, intelligens családból és jó gazdasszony legyen. Kizárólag komoly, nem anonim leveleket kér „Diskréció” jellege alatt a lap kiadóhivatalába. 6980-2

**Intelligens** izraelita 30 éves fiatal ember, egy 40 év óta fennálló gyár tulajdonosa, házassági akar. Oly csinos, szerény igényű leányt keres feleségül, kinek 10-15000 frt hozománya van. Leveleket „Gyártulajdonos” jellege alatt kér a kiadóhivatalba. 7086-2

### ÁLLÁST KERES.

**Raktárnoki** vagy szállítási vállalkozásnál egy (ki- szolgált katonai), megbízható ember, alkalmazást keres. Irásbeli ajánlatokat „Szorgalom” jellegre kér a lap kiadóhivatalba. 7082-3

**Kisasszony,** ki már nagyobb irodákban alkalmazva jártas, megfelelő állást keres. Hajlandó az állást próbára ingyen is elfogadni. Czime a kiadóhivatalban. 6802-3

### ÁLLÁST KAPHAT.

**fiz emberek ezrei panaszkodnak,** hogy nincs munkája, nincs keresetük. Intelligens egyének jövedelmező foglalkozást találnak. Ajánlkozók itt helyben naponta szemlélvesen VI. Váci-körút 21. II. em. 7. sz. alatt jelentkezhetnek, vidékről pedig írásbelileg a legkisebb helységekből is „Munka” jellege alatt szintén fenti czímen. 7027-4

**Nők,** kik a tisztességes munkát nem restelik, igen jelentékeny keresetet találhatnak, ha egy új előkelő irodalmi vállalatra előfizetéseket gyűjtenek. Ajánlatok „A. J.” alatt a lap kiadóhivatala utján kéretnek. 6946-4

**Okleveles** óvónő kerestetik pusztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanítási képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők „Óvónő 100” jellege alatt. 6742-4

### OKTATÁS.

**Szabás és mintarajzolásban** jó és alapos oktatást nyerhetnek intelligens hölgyek a lehető legrövidebb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban. 7102-5

**Okleveles** gyermekkertész, ki a magyar, német, héber és elemi tantárgyakat kitűnő sikerrel tanítja s igen előkelő házakban működött, még néhány délutáni órával rendelkezik. Szíves megkeresések a kiadóhivatalban megtudható czímen. 7096-6

### ELADÁS.

**Egy régi fa és szénüzlet,** a belvárosban eladó. Czim a kiadóhivatalban. 6918-8

**Szepességi kárpát fenyőborovicska,** valódi, legfinomabb minőségű. kis üstökben égetett, régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. Bérmentve, utánvétel. Ganovszky Gy. ztáv, fenyőborovicska-gőzfűződe-társaság Szepes-Szombat (Szepesmegye). 6981-8

**Kerékpár,** teljesen új, angol, sürgősen rendkívül olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 2451-8

**Fodrász üzlet** a főváros legélénkebb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabadkézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász” jellege alatt. 7118-8

### KIADÓ SZOBÁK.

**Elegánsan** butorozott 2 ablakos utcai szoba fürdőszoba s esetleg zongorahasználattal a Dávid-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6880-10

**Kerepesi-úthoz** közel a Szentkirály utczában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6882-10

**Elegánsan** butorozott szoba alkov-val, 25 forintért kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828-10

**Utczai** butorozott szoba, kétaablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházbéli különbejárattal, olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6920-10

### KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

**Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, remnek, egyetli helyiségnek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak** alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662-17

**Nagy bolthelyiség** a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4708-17

### KÜLÖNFÉLE.

**Fagy-Balzsam** kezekben, lábakon egyszeri bekenés által megszünteti az égetést, egy heti használat után még a nyomát is a daganatoknak. Egy tégely, utasítással 1 frt. Csemiczky gyógyszerész Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. 7059-18

**Karácsonyi ajándékok** bevásárlása előtt tessék átnézni a Révai-Katalogust a hazai irodalom legjelesebb műveinek képes jegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld Révai Testvérek Irodalmi Intézet r.-t. könyvkereskedése Budapest, VIII., Üllői ut 18. 7053-18

**Köhögésnél,** rekedtségnél vegyen 30 kr-ért Réthly Péter Pemeterfü-czukorkát. 1537-18

**Olcsóbb a házivarrrónőnél!** Kitűnő szabónő elegáns ruhákat készít 5 frt-ól feljebb, vidékre s. Czim a kiadóhivatalban. 2423-18

**Egy új ház a VI. kerületben,** magasan épült, szabadkézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7002-7

### Férfiak!

világhírű az én törvényileg védett és orvosilag ajánlott apparátusom férfi gyengeség ellen. Prospektus 30 kr. „Augenfeld J. szab. tulajdonos. Wien, IX., Türkenstrasse 4.



Leghíresebb bel- és külföldi gyártmányu zongorák, pianók és harmóniumok a zenepalotában

**Sternberg Armin és Testvére**

cs. és kir. udv. szállítók zongora-termelben Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút) sarkán. Nagy kölcsonzó intézet. Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt

Alapítva 1894-ben.

# Kanitz C. és Fiai

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Papír-, bőr-, és bronzáru-raktár, üzleti könyvgyár ajánl legolcsóbb árak mellett

## czélszerű és olcsó karácsonyi ajándékokat.

### Levélpapírok

új alakok, új színekben és új díszítésekkel, modern irányban 1 forinttól 4 forintig.

## Nagy család-dobozok

igen díszes kiállításokban 100-300 db tartalommal 2-15 frtig.

### Képes levelezőlap-albumok, irómappák, emlékkönyvek modern irányban

Karácsonyi és újévi kártyák, naptárak, zsebrónok, festékszekerények, játékok stb. nagy választékban, olcsó árakon.

### A valódi amerikai Waterman-féle „Ideal” tölthető aranytollak egyedüli raktára.

Legkitűnőbb Cutler-féle Hammond-írógépek. egyedüli főraktára.

### Amerikai íróasztalok.

Árjegyzékek s vidéki megrendelések azonnal küldetnek.



KÉPES  
LEVELEZŐLAPOK